REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nex. Augenfeld & Emerich Lessner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 11)

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 58.—Anul LXIII. Brașov, Duminecă 12 (25) Martie. 1900.

Incă nu ne-am trăit traiul!

Se dice, că acel om, care are parte de mulțĭ dușmanĭ, trebue sĕ fiă un om mai de sémă, cu însușirĭ mai de frunte, căcĭ pe un om slab, pe o tândală, nimenĭ nu-l bagă în sémă. Și ceea ce se póte dice despre un individ, are valóre și în viața unui popor, care forméză și el o individualitate națională.

Dĕcă ar fi dér sĕ judecăm după numĕroșii dușmanĭ, ce 'i avem noi Românii pretutindenĭ, ar trebui sĕ credem, că în adevĕr suntem un popor, care este mult invidiat și dușmănit pentru însușirile sale deosebite și alese, ce fac sĕ fiă așa de mult temută desvoltarea și întărirea lui.

Așa și este în adevĕr, căcĭ, deși vitregitatea împrejurărilor din trecutul și presentul lui contribue și ea mult a-i înmulți numĕrul dușmanilor, totușĭ acésta n'ar fi atât de hotărîtor pentru sórtea Românului, dĕcă cei ce trăesc cu el într'o țéră și cei ce-l încunjură nu s'ar fi convins atât de mult de puterea lui de viață și de talanții, ce sunt ascunșĭ ca o comóră nesecată în sînul lui.

Cum-că așa este și nu altfel a mărturisit'o verde și cu glas înalt înaintea dietei gura satului dintre șoviniștii, ce ne stăpânesc astădĭ, faimosul Komjathy, care a dis, că un mare pericul amenință rassa maghiară mai ales din partea Românilor, carĭ sunt fórte numĕroșĭ, înaintéză cu pașĭ repedĭ și se întăresc atât prin inteligență, cât și prin avere.

O fi, cum o fi și cum póte sĕ fiă în astfel de timpurĭ și sub o astfel de stăpânire. Una însĕ nu sufere nicĭ cea mai mică îndoială: suntem tarĭ, pentru-că ținem la limba și legea nóstră, și tarĭ și neînvinșĭ vom rĕmâné cât timp, călcând în urmele sfinte ale străbunilor noștri, vom apĕra cu credință și cu devotament nestrămutat aceste scumpe comorĭ ale vieții nóstre naționale, ce ni li-a dat Dumnedeul părinților noștri.

Acésta nu se potrivesce însĕ în planul, ce și-l'au făcut adversarii noștri. De aceea ei trîmbiță 'n țéră și 'n lume, că Românii, carĭ fac progrese atât de frumóse, cu tóte că nimenĭ nu le ajută, nimenĭ nu-i sprijinesce, nimenĭ nu-i îmbărbătéză dintre toțĭ aceia, carĭ conduc sórtea acestui stat, pentru care ei au adus și aduc atâtea jertfe, că aceștĭ Românĭ amenință sĕ rĕstórne statul cu fundul în sus și că sunt dușmanii de mórte ai lui și ai Maghiarilor.

După-ce eștĭ bătut, ferecat, prigonit și urgisit în tóte, mai eștĭ încă pe de-asupra declarat de om de nimica și primejdios. Ce scop póte avé așa ceva? Ca sĕ ți-se facă drep tate, orĭ ca sĕ fi nimicit cu totul?

Komjathy încai a vorbit sincer, din rărunchii rărunchilor șovinismului unguresc. El nu umblă cu mâța în sac, ca Coloman Szell și cu tovarășii sĕi dela putere, ci ni-o spune órzĕn, că adevĕrata țintă a lui și a „statului național maghiar“ este, sĕ ne nimicéscă tot ce ni am câștigat prin stăruință de fier, cu sudórea și cu jertfele nóstre proprii pentru înaintarea culturei nóstre naționale românescĭ, fără de care nu putem rĕsufla și trăi, cum nu póte rĕsufla și trăi pescele pe uscat.

Gimnasiile sĕ ni-se dobóre, școlele nóstre de fete sĕ se închidă, nenumĕratele nóstre școlĭ poporale sĕ fiă bătute pe calapodul unguresc al statului, căcĭ dĕcă nu vai de țéră și de lume, vor rĕsări dușmanii în cele patru unghiurĭ ca ciupercile și vor înghiți tótă porodița lui Arpad.

Acésta a susținut'o deputatul Komjathy cu prilegiul desbaterii budgetului ministeriului de instrucțiune, a budgetului de milióne, din carĭ pe séma învĕțĕmêntului nostru nicĭ măcar o lăscae nu s'a votat; așa și-a motivat el cererea sa.

De decĭ de anĭ ne tot plângem, că Archiereii noștri sunt prea timidĭ, că nu se mai pun ca odinióră cu pieptul în contra uneltirilor, ce vor sĕ ne nimicéscă școla și biserica. Alte vremurĭ! ne rĕspund ei. Nu mai avem sprijin nicĭ noi nicăirĭ, nicĭ la guvern, nicĭ la curte! De decĭ de anĭ Archiereii noștri caută sĕ evite orĭ ce ar puté sĕ ațițe furia dușmană, caută sĕ facă pe voiă stăpânitorilor cât numai se póte, ca sĕ nu-i învrăjbéscă prea tare.

Și cu ce se aleg? Acelașĭ Komjathy, tălmaciul adevĕratelor sentimente, ce stăpânesc pe cei dela putere, vine și-i declară și pe ei, dimpreună cu întreg clerul cult al Românilor de nepatrioticĭ și netrebnicĭ, ér pe Metropolițĭ îi înfățișază ca pe nisce periculoșĭ agitatorĭ.

Și tóte acestea se vorbesc cu glas tare înaintea adunării legiuitorilor țĕrii și nimenea dintre cei patru sute de deputațĭ maghiarĭ nu se ridică în apĕrarea școlelor nóstre, nimenea nu ia cuvĕntul sĕ ștérgă grava învinuire, ce se aruncă în fața archiereilor noștri — nicĭ chiar Coloman Szell, împăciuitorul!

A fost odată un Ludovic Mocsary, dér vécul lui a trecut!

Noi Românii însĕ, condamnațĭ de mult a fi mărturiile mute ale nedreptăților, ce se făuresc în contra limbei și naționalității nóstre, nu ni-am trăit încă traiul! Incă e viu Dumnedeul părinților noștri și el va veghia, ca sĕ nu se stingă în inimile nóstre focul iubirei pentru limba, neamul, și legea nóstră — singurul isvor de unde putem sĕ tragem viață și speranță în isbêndă.

Revista politică.

In dieta unguréscă s'a desbătut sĕptĕmâna acésta **budgetul ministeriului de culte și instrucțiune publică.** Ministrul Wlassics fiind încă tot bolnav și în concediu, el a fost suplinit de secretarul sĕu Zsilinszky. De rêndul acesta desbaterea a fost mai scurtă ca de altă dată; a ținut numai vre-o două ședințe și jumĕtate. S'a vorbit și acum despre *naționalitățĭ*, adecă despre școlele lor. Gureșul deputat din stânga estremă Bela Komjathy n'a putut nicĭ cu prilegiul acesta sĕ nu șĭ verse ura asupra națiunilor nemaghiare, în deosebĭ asupra *Românilor*, pe carĭ i-a înfățișat ca cea mai mare primejdiă pentru Maghiarĭ. Prin numĕrul lor, prin desvoltarea și înaintarea lor pe tóte terenele, dise Komjathy, Românii forméză un pericul pentru rassa maghiară și pentru statul național maghiar; de aceea invită guvern și societatea maghiară sĕ caute căi și mijlóce de a împiedeca și de-a abate primejdia „valahă“. A vrut sĕ dică cu alte cuvinte, sĕ ne mĕture de pe suprafața globului unguresc. Nicĭ școle poporale sĕ nu ne mai lase, nicĭ gimnasii, nicĭ preparandii și școle de fete sĕ nu se mai sufere, tóte sĕ fiă închise și prefăcute în școle ungurescĭ. Ba Komjathy a scos sabia și în contra metropoliților românĭ dela Blașiŭ și Sibiiu, și a întrebat pe guvern, cum póte suferi, ca metropolitul Mihalyi „sĕ organiseze o mare mișcare în contra limbei liturgice maghiare“ și sĕ facă „revoluțiă“ pe față în contra Ungariei?

In felul acesta a vorbit și a agitat acest kossuthist fără căpĕtâiu, și nimenĭ dintre cei din fruntea stăpânirei nu s'a ridicat sĕ ia în apĕrare *legea* și sĕ-l mustre după vrednicie, pentru-că scóte din gura lui veninósă vorbe ațâțătóre și vĕtămătóre la adresa archiereilor românĭ. Din potrivă, s'au ridicat unii din partida guvernului sĕ spună, că ceea-ce dice Komjathy despre primejdia, ce ar amenința pe Maghiarĭ din partea Românilor, Slovacilor etc. nu este tocmai așa, căcĭ de 30 de anĭ încóce guvernele ungurescĭ nu fac alt-ceva, decât își dau silința sĕ propage limba și cultura maghiară, adecă *sĕ maghiariseze.* Chiar ministru-președinte Coloman Szell, ăl cu „legea, dreptul și dreptatea“, a ținut sĕ declare lui Komjathy, că merge mână în mână cu ministrul Wlassics în nisuința de a supraveghia mai cu rigóre școlele și gimnasiile nemaghiare, asupra cărora sunt unele maghiare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Indurare.

— Fine. —

La ușa unei case dintr'o stradă a Galatului, cineva sună.

Despre fundul antreului, un soldat voinic și frumos pășesce în vêrful picióre lor ca sĕ deschidă.

— Domnul colonel e acasă, soldat?

— E acasă; da dórme încă.

— Sĕ-i dai cartea asta de visită și sĕ-i spui, că o sĕ viu peste un ceas.

— Am înțeles.

Soldatul închise ușa încet și rĕmase înmărmurit cu cartea de visită în mână. Ceti:

Iani Chefalidi, proprietar.

— Cum?...... Grecu aici? Ce caută óre?... Cunósce pe domnul colonel?

Din fundul antreului, spre stânga se deschise o ușe.

— Gheorghe! striga cuconița domnului colonel, cine-a fost?

— Un boer, cuconiță. Etă mi-a dat o carte de visită și mi-a spus, că o sĕ mai vie peste un ceas.

— Bine! Adă cartea încoa.

După-ce dădu cartea, Gheorghe se depărtă, nedumerit, spre bucătăriă.

— Ce-o fi căutând el aicĭ,... se întreba mereu.

Peste un ceas, cuconu Ieni veni din nou. Gheorghe îi deschise ușa salonașului de lângă odaia de culcare. Domnul colonel îl aștepta.

— Bonjour, domnule colonel! Mi se pare că noi ne-am mai cunoscut odată, de mult; sunt vre-o câțĭ-va anĭ.

— Ah! da! domnule Chefalidi; îmĭ aduc aminte. Și cum s'a făcut de nu ne-am mai vĕdut de atuncĭ?

— Apoi, uite, eu sunt într'una ocupat la moșiă. Viu cam rar prin Galațĭ.

— Ah da, ai. moșie aicĭ în județul nostru.

— Da, și din nenorocire mĕ judec într'una cu țĕranii de pe moșia mea. Nu-i chip sĕ-i fac sĕ înțelégă, că imașu, pe care ei voesc sĕ pună stăpânire, ține trupul moșiei mele.

— Ei, ce vrei! așa e! Țĕranii îs ómenĭ mărginițĭ la minte. Ei nu-șĭ pot da nicĭ odată socotélă de ce-i al lor și de ce nu e.

In odaia de culcare de alăturĭ, Gheorghe își făcea trébă într'una; puté sĕ asculte tot ce se vorbesce în salonaș.

— Dér mai mult, domnule colonel; la mine țĕranii îs și rĕi, nu numai mărginițĭ la minte. Sĕ vĕ dau numai un esemplu. E în sat la mine un țĕran, căruia îi dice Șerban. Acela e un zurbagiu de n'are marginĭ. Intărită într'una pe ceilalțĭ țĕranĭ, contra mea. Și toțĭ se uită la el, ca la Dumnedeu. Când tribunalul a orânduit o nouă măsurătóre a imașului, n'a resculat tot satul?... Era sĕ mĕ omóre pe mine, pe inginer și pe domnul subprefect.

— Ah da! Am audit. Ei, și cum s'a isprăvit cu rĕscóla aceea?

— I-a ținut vre-o cincĭ dile închișĭ la primăriă și, în urmă, a venit ordin dela minister sĕ le dea drumul.

— Ei, și-acum, cum a rĕmas?

— Apoi mâne avem din nou înfățișare și vom vedé. Am documente prin care probez, că imașu ține de trupul moșiei.

Mâne e înfățișare la curte, audise Gheorghe.

Trebue se fi venit aicĭ al de moș Șerban și al de moș Sandu, gândea el.

— Ai bun avocat?

— Cred că-i bun; am pe domnul Ziteanu.

— Ah da! e unul din cei mai bunĭ avocațĭ de aicĭ.

— Avocat am bun, dér nu sciu, domnule colonel ce-o fi gândind judecătorii, find-că ei trebue sĕ cunóscă deja afacerea mea.

— Ei, ce sĕ gândéscă! Eu cred, că o sĕ-țĭ dea dumitale dreptate.

— Așa cred și eu, dér vedețĭ domnule colonel, eu tot sunt neliniștit. Și, deu sĕ vĕ spun, de aceea am venit adĭ pe la dumnea-vóstră. Sciu că avețĭ pe fratele dumnea-vóstră, care e președinte și, care are multă influență asupra celorlalțĭ judecătorĭ.

— Da! Eu cred, că fratele meu o sĕ aibă o deosebită atenție pentru dumneavóstră. O sĕ-i mai vorbesc... Dér... ia ascultă domnule Chefalidi, dumneata, ... mi-se pare... ai o nepoțică?

— Da domnule colonel.

Finindu-se alaltăerĭ desbaterea budgetului instrucţiunei, care s'a şi votat, urmà sĕ se desbată **budgetul ministeriului de justiţiă** N'a putut sĕ trécă nicĭ acésta desbatere, fără ca şoviniştii turbaţĭ sĕ nu-şĭ arate colţii. A căḑut din gura unui deputat vorba, că procurorii unguresci nu-şĭ fac datoria în persecutarea „agitaţiunilor" pressei naţionalităţilor. Procurorii nu înhaţă ḑiarele nemaghiare orĭ de câte-orĭ ar trebui sĕ o facă, căcĭ nu e de ajuns, ḑise el, ca procurorul sĕ facă proces numai atuncĭ când „agitaţiunea e grosolană şi neînfrânată", ci şi atuncĭ când ea este îmbrăcată în haine fine, ascunsă în forme de stil, însĕ cu atât mai primejdiósă. „Sĕ fiă naţia maghiară cu dreptate, când trebue sĕ pedepsescă, şi sĕ fiă tare când pĕcatul trebue împiedecat". — Nu de giaba au Ungurii o dietă! De n'ar avé-o, unde, Dómne sfinte, ar striga şi ar aţîţa contra nemaghiarilor şi unde s'ar arăta mai bine în tótă micimea de suflet a despoţilor prigonitorĭ?

*

Aminteam mai sus, că Bela Komjathy s'a năpustit asupra I. P. S. Sale metropolitului Mihalyi, învinuindu-l cu „trădare" şi scoţĕndu-l „revoluţionar", pentru-că ar organisa un peregrinagiu românesc la Roma în contra limbei liturgice maghiare. Dér ce l'a îndemnat pe Komjathy sĕ fiă atât de furios? Etă s'o spunem: **fiascul peregrinilor limbei liturgice maghiare.** — Plecat'au vr'o 400 de „Maghiarĭ greco-catolicĭ" la Roma cu jalba 'n proţap, sĕ stórcă adecă dela Roma învoirea de a întroduce *limba liturgică maghiară* în biserică. Dér ei nu erau „Maghiarĭ", ci Rutenĭ, ḑi mai bine renegaţĭ, şi tare s'au înşelat ei gândind, că Roma o sĕ-i crédă de Maghiarĭ. Li-s'a făcut decĭ primirea meritată. Mai întâiŭ nu i-a primit în audienţă *separată*; a şters din vorbirea episcopului rutén Valyi partea referitóre la *liturgia maghiară*; pe episcopul Valyi l'a oprit sĕ-şĭ ţină vorbirea pregătită acasă şi l'a îndrumat sĕ ţină o scurtă cuvêntare; în fine acelaşĭ episcop a fost întrerupt, când cu tótă oprirea, a amintit de liturgia maghiară. O altă primire nicĭ nu li-se putea face, după-ce Scaunul apostolic din Roma s'a convins, că „Maghiarĭ greco-catolicĭ" *nu esistă*, esistă însĕ Rutenĭ gr. cat., carĭ pentru un os de ros sunt gata a-se lăpĕda de legea şi naţionalitatea lor.

Păţania acésta a peregrinilor liturgiei maghiare i-a scos din sărite pe şoviniştĭ. Nu numai prin gazetele lor, ci şi în dietă se ridică sĕ spună, că o „revoluţiă" pe faţă se urzesce în potriva „drepturilor" şi „intereselor" limbei maghiare, şi în fruntea acestei mişcărĭ ar sta, ḑic ei, metropolitul Mihalyi. — Cum, cum nu, destul că au mâncat'o nespălată cei cu jalba 'n proţap, şi de aceea atâta supĕrare şi turbare în tabĕra jidano-maghiară.

*

Dér nu numai cei mai „copţĭ" la minte dintre şoviniştiĭ ungurĭ au avut sĕptĕmâna acésta supĕrărĭ de felul arătat mai sus. Supĕratus'a şi **tinerimea maghiară**, pe **tinerii germanĭ** din Ungaria, carĭ studiéză la şcólele superióre din *Viena*, pentru că aceştia vor sĕ înfiinţeze o *ligă*, care sĕ vină în ajutorul culturei germane din Ungaria şi sĕ scutéscă poporaţiunea germană (Şvabi) din Bănat şi alte părţĭ de *periculul desnaţionalisării.* S'a dat şi un apel în scopul acesta şi s'au comunicat şi basele, pe carĭ sĕ se înfiinţeze societatea din vorbă. Atât li-a trebuit tinerilor şvabĭ, pentru-ca falnica tinerime maghiară sĕ sară ca muşcată de şerpĭ şi sĕ strige cât o ia gura, că Ungaria e în primejdiă. S'au adunat nobilii tinerĭ ungurĭ în Peşta, ca sĕ protesteze, şi au protestat aşa, că n'au slăbit pe tinerii germanĭ din vorbe ca „mişei", „ticăloşĭ", „trădătorĭ" — Trist, fórte trist, când tinerimea unui popor se dedă la insulte pĕcătóse în potriva tinerimei altui popor, care voesce sĕ susţină în mijlocul acestuia stégul naţionalismului.

*

Dincolo în **Austria** *parlamentul* nu mai funcţionéză, el *a fost amânat* nu se scie până când. In locul parlamentului central vor funcţiona încurênd *dietele provinciale*, carĭ prin o patentă împĕrătéscă sunt convocate deja. — Intr'aceea s'a reluat firul discusiunilor asupra înţelegerei dintre Cehĭ şi Germanĭ, în conferenţa de înţelegere. Guvernul nutresce speranţa, că discusiunile acestei conferenţe vor avé resultat bun, după-ce acum şi de-oparte şi de alta se arată înclinărĭ de pace.

*

In strĕinătate face şi acum mare svon **mişcarea de trupe rusescĭ** Din *Petersburg* vine scirea, că Rusia a mobilisat flota sa din Marea Négră, care acum face eserciţii în jur de Sevastopol. Mobilisarea de probă s'a orînduit în 2 Martie şi în timp de 8 ḑile ea a fost gata. Ţarul şĭ-a esprimat mulţumirea pentru marele succes al mobilisării. Dintr'o parte se susţine, că mişcarea acésta de trupe se face împotriva Turciei, dela care Rusia vré sĕ stórcă concesiunĭ pentru construirea de căi ferate în Asia-mică.

*

Despre o alianţă între **Bulgaria si Muntenegru** se vorbesce acum de câte-va ḑile. Alianţa acésta s'ar face la dorinţa Rusiei şi se ḑice, că scopul ei ar fi împărţirea Macedoniei, respective a Serbiei vechĭ, ceea-ce produce sânge rĕu printre Sêrbii din regat. In vederea acestei alianţe Serbia a întărit garnisónele sale militare din oraşele de graniţă Niş şi Vranja, precum şi posturile dela graniţă.

Rĕsboiul dintre Burĭ şi Englesĭ.

Sĕptĕmâna acésta puţine evenimente mai de însĕmnătate s'au petrecut pe câmpul de luptă din Africa de miaḑă-ḑi.

După intrarea sa în capitala statului liber Oranje, lordul Roberts comandantul suprem al trupelor englese din Africa, a dat mai întâiŭ o proclamaţiă către poporaţiunea bură, provocând'o la depunerea armelor. Câte-va sute de Burĭ s'au şi supus, partea cea mai mare însĕ stau încă şi astăḑĭ sub arme. Afară de acésta lord Roberts a dat poruncĭ generalilor englesĭ de prin colonii, sĕ nisuéscă şi ei spre statul Oranje şi sĕ stea în atingere pe cât se póte cu armata principală, pentru-ca la momentul dat sĕ pótă năvăli împreună în republica Transvaal.

Şi fiind-că nu se póte vorbi de-o apropiată încheiere a păcii, lord Roberts şĭ-a combinat acum în urmă un mare plan de bătaiă şi de supunere desĕvêrşită a Burilor. Pe când el rĕmâne în Bloemfontein, adunându-şĭ cu sîrguinţă provisiunĭ şi înmulţându-şĭ ḑi de ḑi armata, pe atuncĭ dă ordin altor generalĭ, sĕ atace pe Burĭ în punctele mai espuse. Atacul în contra Burilor are de gând Roberts sĕ-l facă din trei părţĭ de-odată. El cu armata sa plănuesce a ţiné pe loc pe Burii din Oranje; pe lord *Kitchener* are de gând sĕ-l trimită în contra oraşelor Johannesburg şi Pretoria din Transvaal; în Natal va începe *Buller* atacul în contra Burilor la munţii Biggar. unde aceştia se ţin tarĭ. Décă s'ar întêmpla însĕ, ca Burii sĕ se retragă peste rîul Vaal în Transvaal, ca sĕ apere capitala acestui stat, atuncĭ Roberts încă va trece graniţa Transvaalului şi dimpreună cu Kitchener va ataca din două părţĭ armata mult mai mică a Burilor. Totodată Roberts şĭ-a estins planul sĕu de bătaiă şi asupra Rodesiei, unde a trimis 5000 de ómenĭ sub comanda generalului Carrington, ca sĕ împedece retragerea Burilor spre miaḑă-nópte. Cu 'n cuvênt, Roberts are de gând sĕ încunjure pe Burĭ din tóte părţile.

Intr'aceea sĕ vedem ce fac Burii? Armata lor, multă puţină, după-ce a stricat tóte podurile şi drumurile şi după-ce guvernul statului Oranje a părăsit capitala Bloemfontein, s'au retras cu toţii la Kroonstadt, unde se ḑice, că sunt adunaţĭ 25,000. In tabĕra dela Kroonstadt au fost ḑilele trecute şi preşedinţii *Krüger* şi *Steyn* şi au ţinut poporului şi armatei vorbirĭ, fórte înflăcărate, în care au ḑis, că după-ce Anglia vré sĕ le răpéscă libertatea şi neatêrnarea, Burilor nu le mai rĕmâne decât sĕ lupte până la ultimul om.

In 15 l. c. Krüger a primit o deputaţiune, care i-a cerut lămurirĭ asupra stării lucrurilor şi către care s'a esprimat, că rĕsboiul se va continua până la fine. Preşedintele statului Oranje a dat de altă parte şi el o proclamaţiune, în care face cunoscut, că pe fiă-care cetăţén, care nu vré sĕ lupte în contra Angliei, îl va împuşca. ca pe trădător. Din tóte se vede, dér, că o mare luptă se va da încă de aicĭ încolo între Burĭ şi Englesĭ. Pentru-ca Roberts sĕ pótă ajunge în Pretoria, va trebui sĕ trécă peste cadavrele a mii şi mii de ómenĭ, căcĭ după-cum se vestesce din tóte părţile, însufleţirea de luptă a Burilor n'a scăḑut, ei sunt dór' astăḑĭ mai decişĭ ca orĭ şi când a înfrunta cu dispreţ mórtea şi a apĕra cu sângele lor patria şi libertatea, ce şi-le vĕd ameninţate.

Etă acum scirile mai nouĕ:

Pe când pe teatrul principal de rĕsboiŭ operaţiunile militare stau de-ocamdată pe loc, în alte părţĭ Englesii şi Burii ajung la încăerărĭ seriόse.

Se vestesce anume agenţiei „Reuter" cu data de 20 l. c. din Kroonstadt, că Burii de sub comanda lui *Olivier* au ispitit trupele englese de sub conducerea generalului *Gatacre* sĕ ia o luptă cu ei lângă *Bethuile.* In lupta acésta *Burii au secerat o frumósă victoriă.* Englesii au fost bătuţĭ şi şi respinşĭ cu *marĭ pierderĭ*, mulţĭ dintre ei căḑĕnd în prinsóre la Burĭ.

O astfel de luptă a fost în 15 l. c. la graniţa de miaḑa-ḑi în direcţia staţiunei *Lobatzı*. Şi aicĭ *Englesii au fost bătuţĭ* şi fugăriţĭ spre Ramostu. Burii n'au avut pierderĭ. Ei au prins şi aicĭ mai mulţĭ Englesĭ, şi au luat pradă 15 lăḑĭ cu cartuşe, apoi mai mulţĭ cai şi arme.

— Şi după cât am auḑit, fórte frumuşică. E *la Sacre-coeur*; nu e aşa?

— Da....

— ... Şi ce e mai nostim, e că nepotul meu, sub-locotenentul Cireş, îmĭ vorbesce mereu de ea..... Mi-se pare, că i-a cam căḑut la inimă!

Vestea asta îl cam turbură pe cuconul Ieni. Prefăcĕndu-se vesel, căuta sĕ profite momentan de situaţiă.

— Nu sciam de acésta, domnule colonel; dér sĕ vĕ spun drept, m'aşĭ simţi onorat sĕ....

— Ei, ce vrei! domnule Chefalidi. Aşa-s tinerii.... Şi datoria nóstră e sĕ le croim o viaţă fericită.

— Aşa e, domnule colonel. Dér.... vedeţĭ... aşĭ voì sĕ scap de chinul procesului, ca sĕ mĕ pot ocupa mai de aprópe şi de sórtea nepótei mele. Sper, că atenţiunea, ce veţĭ avea d-vóstră şi tótă familia d-vóstră pentru mine şi prin urmare şi pentru nepóta mea, va fi una din garanţiile cele mai bune pentru viitórea nóstră prieteniă şi legătură mai strînsă....

— Da,... da,... da!

Cuconu Ieni se pregătea de plecare. Colonelul îi strînse mâna afectuos în uşa salonului.

— Vom face tot ce vom puté, domnule Chefalidi!

Gheorge, care ascultase tótă convorbirea, eşì repede în antreu sĕ deschidă uşa.

Lui cuconu Ieni nicĭ prin minte nu-i trecù, că a fost o clipă faţă 'n faţă cu copilul unui om, pe care el îl băgase în pământ, după cum se plângea Gheorghe.

Domnul colonel îşĭ sorbea ultimele picăturĭ din cafea, istorisind cucónei planul făcut cu nepóta domnului Chefalidi.

— N'ar fi o partidă rea, ḑicea cucóna. Grecu ăsta trebue sĕ aibă mulţĭ banĭ. Şi asta i-ar prinde bine lui Costică, care e cam cheltuitor.

Când colonelul voia sĕ se scóle de pe scaun, Gheorghe, care aştepta respectuos lângă uşă, face doi paşĭ milităresce spre colonel.

— Trăiţĭ, domnule colonel! Am sĕ vĕ rog ceva.

— Ce e, Gheorghe?

— Sĕ-mĭ daţĭ voe demează asta sĕ mĕ duc în têrg. Au venit nisce rude ale mele şi aşĭ vrea sĕ mĕ duc sĕ le vĕd, şi sĕ le mai întreb ce mai e prin sat pe la noi.

Tonul blajin cu care s'a adresat Gheorghe, înduplecà pe colonel şi pe cuconiţa.

— Dute! numai sĕ nu stai mult.

— Am înţeles; trăiţĭ domnule Colonel!

Când Gheorghe se vĕḑù în stradă, se îndreptà repede înspre hanul unde scia, că trag ómenii din satul lui. Cum întrà pe pórta hanului, vĕḑù mai multe carĕ desjugate; cunoscù numai decât boii lui moş Sandu. Se repeḑì înspre carul lui moş Sandu, unde ḑărì un om culcat. Era moş Trifu. Nu-şĭ mai putea ţine rĕsuflarea când dădù bună ḑiua lui moş Trifu.

Moş Trifu se uità cam nedumerit la el. Vĕḑĕndu-l îmbrăcat milităresce, simţì un fior de frică, îşĭ aduse aminte de gróza ce păţise, de când cu rĕscóla.

— Ce, nu mĕ cunoscĭ, moş Trifu?

— Deh!... tu ăi fi Gheorghe cela a Paraschivei!

— Eu, moş Trifule.

— Ei bată-te sĕ te bată, mĕ băete! Da scii, că Paraschiva a murit?

— Când?... Cum?... întrebà zăpăcit Gheorghe. Mama?...

— Apoi, Paraschiva, vĕduva. O strîns'o Dumneḑeu, ia cam pe la Bobotéză.

Gheorghe rĕmâne înlemnit de vestea acésta.

— Da al de moş Sandu, moş Şerban, unde-s?

— Apoi, prin têrg. S'o dus cu judecata ceea.

Gheorghe eşì ca un vîrtej pe pórta hanului. Piciórele îi tremurau. La cotitura unei străḑĭ ḑărì, ca la vre-o sută de paşĭ, un grup de vre-o ḑece ţĕranĭ, carĭ mergeau grămadă. Alergà după ei şi cu cât se apropia, cu atâta inima îi bătea mai tare. Când fù aprópe de ei, isbucnì:

— Bună-vremea, moş Şerban, moş Sandu! Ce căutaţĭ pe aicĭ?... Când aţĭ venit?... Eh!... uite şi Irina!... Da tu, Irino, ce cauţi pe aicĭ?... strigà el cu glas înecat.

Irina rĕmase ca de pétră, vĕḑĕnd pe Gheorghe. Amêndoi amuţise, uitându-se unul la altul cu lacrĕmile în ochĭ.

— Da tu unde stai, Gheorghe, întrebà moş Şerban.

— Îs ordonanţă la domnul colonel.

— Ecă, mĕi băete, am venit sĕ ne judecăm din nou. Irina tot nu-şĭ putea venì în fire. Stătea sfiiciósă şi galbenă la faţă cu ochiĭ ţîntă la Gheorghe.

Despre *acțiunea de pace* puține sciri nouě sunt. Se dice, că guvernul Olandei a rěspuns la invitarea lui Krüger și Steyn de-a interveni, că în urma declarațiunei Angliei din care reiese, că nu voesce intervențiunea, Olanda nu póte se împlinéscă dorința Burilor.

Celelalte puterĭ tac și nu fac nimic, dovadă, că rěsboiul are sě se continue.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Martie.

Academia Română din Bucuresci și-a deschis sesiunea ordinară de primăvară Marția trecută. Dintre membrii ordinarĭ românĭ de dincóce au fost presențĭ la deschidere d-l Iosif *Vulcan* din secțiunea literară, și P. S. Sa episcopul *Popea* (membru nou ales) din secțiunea istorică, ér dintre membrii corespondențĭ d-l protopop Zacharia *Boiu*. Ca óspețĭ au luat parte la ședința de deschidere archimandritul Filaret Musta și protopresbiterul Andreiŭ Ghidiu din Caransebeș. Episcopul Nicolae Popea va ține discursul sěu de recepțiune la Academiă într'una din dilele sěptěmânei viitóre. Va vorbi despre viața și faptele fericitului Metropolit Șaguna. P. S. Sa, după cum cetim în foile de dincolo, a făcut visite Metropolitului-Primat, ministrului plenipotențiar al Austro-Ungariei, marchisului de Pallavicini, și membrilor Academiei, carĭ toțĭ i-au întors visita. Joi după amédĭ, P. S. Sa episcopul Popea a fost primit în audiență de M. S. Regele.

Pentru masa studenților dela șcólele medii și superióre din Brașov au întrat următórele contribuirĭ:

a) Dela d-na *Balașa St. Blebea*, cotisațiă anuală pro 1900: ***20 coróne.***

b) Dela d-l *Virgil Berariu*, fost elev al șcólelor nóstre, silvicultor în Momescĭ, ***24 cor. 11 banĭ.***

c) **Pe lista nr. 25** (colectant d-l protopresbiter gr. or. al Abrudului P. Popovicĭ): Basiliu Bașiota jude reg. în pens. 10 cor., I. Sêrb, proprietar în Cărpiniș 10 cor., Dr. Laurențiu Pop 10 cor., „Auraria“, cassă de economii 20 cor., Dr. Enea Draia adv. 10 cor., Dr. Vas. Fodor 10 cor., Dr. Nicola (an de an) 4 cor., Petru Popovicĭ protopresbiter gr. or. 10 cor., *cu totul* ***84 coróne.***

— Esprimăm cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile darurĭ: *Direcțiunea șcólelor.*

O comună, care s'a lăsat de beutură. Din părțile Têrgu-Murěșului primim îmbucurătórea scire, că locuitorii românĭ din comuna Tirimia-mare încă în diua de Bobotéză a acestui an au făcut legătură în scris, că nu vor mai bea vinars și s'au obligat de bună voiă a-se supune unei pedepse de 10 fl. în favorul bisericei la cas când ar călca acest legământ. Legământul a fost subscris de 130 capĭ de familiă, adecă de toțĭ locuitorii românĭ, afară de câțĭ-va servitorĭ de pe la curțĭ. Au trecut de atuncĭ două lunĭ și bravii Românĭ și-au ținut cuvêntul. Jidanul cârciumar, care până aci nu-șĭ mai încăpea în piele de îngâmfat, ce era, a început sě umble la colindat pe la preotul și pe la alțĭ fruntașĭ ai comunei, rugându-se de iertare, ba făcênd chiar și un ofert de 160 coróne în favorul bisericei, numai ca „sě se facă pace“. Ómenii însě sunt cuminte, că sciu ei ce însémnă „pacea“ dorită de Jidan și nicĭ prin gând nu le trece sě-șĭ calce legămêntul, ér Jidanul își strînge catrafusele ca sě se ducă. De vor urma cu hotărîrea pe acéstă cale, fiă sigurĭ Românii din Tirimia, că peste puțin sórtea lor va fi neasěměnat mai bună și mai înfloritóre.

Ministru-președinte Szell și tinerimea universitară maghiară. O deputațiă de tinerĭ universitarĭ maghiarĭ s'a dus alaltăerĭ la ministru-președinte Szell, ca sě-l róge a primi patronatul asupra escursiunei, ce tinerii maghiarĭ vor face o la Paris. Ministrul i-a primit cu bucuriă și s'a declarat gata a primi patronagiul, căcĭ îi place ideia acestei escursiunĭ; rógă însě tinerimea sě ia planul acesta în serios și sě arată Parisului, că junimea unei națiunĭ de o miie de anĭ nu trăesce numai, ci și *învață* și cu arma culturei luptă pentru *apěrarea* desvoltării și a culturei naționale. — D-l *Szell* a greșit în alegerea terminilor, căcĭ tinerimea maghiară nu apěră, ci *atacă*, dovadă cele ce s'au întêmplat în adunarea ei din Peșta, în care a atacat și insultat tinerimea germană, pentru că acésta vré sě apere într'adevěr limba și cultura germană.

Jan Kubelik — noul Paganini. Vinerea viitóre în 30 Martie st. n. va da în Brașov un concert d-l *Jan Kubelik*, cel mai mare virtuos în violină al timpului nostru, supranumit noul Paganini. Tinĕrul boem, care încă n'a împlinit 20 de anĭ, este, după vestitul Paganini, cel dintâiŭ, care scie sě dică cu acea măestriă, care te face a crede, că vióra lui e fermecată. El întrece și pe Thompson și Buzmester, cei mai celebri virtuoșĭ, carĭ au urmat șcóla lui Paganini, și se póte dice, că posede cea mai mare dibăciă technică dintre toțĭ artiștii în violină câțĭ s'au distins dela Paganini încóce. Așa constată tóte autoritățile musicale din orașele marĭ europene, pe unde a dat concerte cu cele mai strălucite succese. Mai dic criticii musicalĭ despre Kubelik, că puterea fermecătóre, ce-o scie da vióreĭ sale, nu o datoresce numai șcólei escelente, ce avut'o de mic copil și diligințeĭ sale de fer, ci mai mult încă talentului și genialității sale înăscute, — căcĭ este artist din grația lui Dumnedeu. — La concertul de Vinerĭ al tinĕrului artist, ce se va ține în sala de concerte dela Redută, vor mai da concursul și distinsa cântăréță de operă *Dora Lichtenstein* și ca acompaniator la pian d-l *Ludovic Schwab*, profesor la conservatoriul din Praga. Programele urméză a se publica. Bilete se pot căpěta de Lunĭ diminéța încolo la librăria Hiemesch, têrgul grâului.

Biblioteci unguresci în comitatul Sabolciŭ. In comitatul Sabolciŭ s'au înființat deja în 107 comune bibliotecĭ poporale. Un trimis al ministrului Daranyi tocmai acum voesce sě constate resultatele dobândite după un an de praxă cu acéstă nouă instituțiă de crescere a poporului. După constatările de până acum, nicĭ într'una din comunele în carĭ se află bibliotecĭ, numěrul cetitorilor n'a fost mai mic de 300, sunt însě și comune de acelea, unde numěrul cetitorilor a trecut peste o miie.

Foc. Un mare foc s'a iscat astădĭ la 10 óre a. m. în suburbiul Scheiŭ (Tocile) la casa locuitorului Dumitru Bărbier, cărăuș. Focul a nimicit tot ce i-a cădut în cale. S'a putut însě localisa prin ajutorul vecinilor, carĭ din întêmplare erau pe acasă. Paguba, după cum se dice, este de peste 500 fl. Focul nu se scie, din ce causă s'a iscat. Casa a fost asigurată.

Dela „Reuniunea Crucei Roșie“ din loc primim următórea comunicare: Representațiile de diletanțĭ arangiate de către Reuniunea militară scientifică și de casină din loc în favórea „Crucei Roșie“ în 5, 6 și 18 Martie n. c. au dat un câștig curat de 1942 coróne 84 banĭ. Acésta dovedesce viu, cât de numěros au fost cercetate aceste representații fórte reușite și d-l colonel *Rieger* póte reprivi cu mulțumire la opera sa. Reuniunea „Crucei Roșie“ și comitetul sěu are decĭ deplină causă de-a aduce mulțumirĭ Reuniunei militare scientifice și de casină.

Urmările beției. D-l învěțător Dum. S. Ardelean din comuna Negrescĭ ne împărtășesce următórele casurĭ, carĭ ar trebui sě servéscă spre învěțătura tuturor celor ce n'au învěțat încă a sci, ce însémnă beutura de rachiu. Étă ce ne scrie: Petru Cicio al lui Tóder din Negrescĭ, în 15 Martie diminéța pregătindu-se cu carul sě mérgă în deal după șindilă, a cugetat, că înainte de mâncare ar fi bine sě bea un pahar de rachiu, avênd și ceva durere înăîntru. Mergênd la vecinul Leibi în birt, a început sě bea, uitând, că are de-a merge în deal. Bênd un pahar, bênd două, s'a îmbětat, încât alții l'au dus acasă, punêndu-l pe pat, neputênd vorbi nicĭ un cuvênt. Fiindu-i rěu, au chiămat medicul, dér nu i-a putut ajuta nimic; s'a chiămat și preotul sě-l mărturiséscă, dér neputênd vorbi, nu s'a putut mărturisi; în apusul sórelui a rěposat, lăsând în urma sa soția cu șése copii minorenĭ. Étă unde duce beutura rachiului pe om! Tot asemenea a pățit'o și Todor Mociran în vara trecută, bênd în birt rachiu până séra târdiu și de amețéla rachiului neputênd merge acasă, s'a culcat afară, înaintea ușii birtului, unde diminéța a fost aflat mort, lăsând în věduviă pe soția sa cu o copilă. Ar fi bine, décă s'ar lăsa odată poporul de acéstă beutură ticălósă, care numai la perire îl duce.

Catastrofa unei comune. Din Deșiŭ se scrie, că comuna *Jibău* din com. Sělagiŭ a fost lovită de o mare nenorocire. Alaltăerĭ nóptea un foc a isbucnit în comună și flăcările ajutate de vênt au mistuit și prefăcut în cenușă aprópe tóte clădirile. Nicĭ biserica și șcóla n'au rěmas întregĭ. Afară de vre-o 4—5 case, tóte celelalte au ars cu desěvêrșire.

Dar pentru bibliotecĭ poporale. Ni-se comunică, că d-l Demetriu *Burdoși* locotenent c. și r. în Regimentul de infanteriă Nr. 37 staționat în Seraievo (Bosnia), a dăruit 25 esemplare din opul sěu „Regulamentul de serviciu partea I, III pentru șcólele de șărgĭ ale armatei comune și ale honvedimei“; apoi bibliotecilor poporale înființate sub auspiciile Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român alte 25 de esemplare, a împărțit gratuit între bibliotecile institutelor de învěțămênt românescĭ de ambele confesiunĭ din Blașiu, Sibiiu, Brașov, Beiuș, Năsěud, Gherla și Lugoș.

Serata-concert dată de *musica orășenéscă* în beneficiul d-lui G. *Hedwig* Dumineca séra în 25 Martie n., are programul următor: 1. „*Marche cosmopolitaine*“ de Normann (nou); 2. *Uvertura* la „Rienzi“ de K. Wagner; 3. „*Durch die Blume*“, vals de Seidl (nou); 4. Fantasia din opera „*Carmen*“, de Bizet; 5. „*Revue du bal*“, intermezzo de Königsberger (nou); 6. *Raphsodiă unguréscă* de Liszt; 7. „*Liebes geheimniss*“, Gavotte de Komzak (nou); 8. „*Deștéptă-te Române*“, fantasiă română de Schäfer; 9. „*Was kommt jetzt?*“, potpuriu de Kral; 10. „*Blau und rot*“, marș de Brandner.

Activitatea despărțĕmintelor Asociațiunei.

In anii din urmă s'a pornit mai ales în câteva dintre despărțĕmintele Asociațiunei o activitate îmbucurătóre și fórte mult promițětóre.

Inainte se distingea, pe cât ne aducem aminte, cu deosebire despărțĕmêntul Sělăgean, desfășurând o acțiune seriósă pentru cultura nemijlocită a poporului, și silindu-se a încuragia cu deosebire învěțămêntul poporal prin visitarea esamenelor, prin premiarea învěțătorilor etc.

Astădĭ avem mai multe despărțĕminte carĭ lucră cu zel crescênd pentru lățirea culturei în popor. Intre aceste póte fi pus la locul prim tinĕrul despărțĕmênt dela Timișóra, al cărui director e d-l advocat

— Mama . . . a murit, Irino!

— Ei, sěrmana, dicea moș Sandu, a murit și mai bine c'a strîns'o Dumnedeu, că se chinuia degeaba, de când ai plecat tu.

Două lacrimĭ marĭ și fierbinți se lăsau în jos pe obrajii lui Gheorghe.

Moș Șerban plecă cu ceilalțĭ țěranĭ după el, ér în urma lor, Gheorghe și Irina ținêndu-se de mână începură sě-șĭ vină în fire; își povesteau încet ce-a făcut fie-care, de când nu se mai věduse.

— S'a măritat Gherghina lui moș Ștefan, scii, Gheorghe. Am fost și eu la nuntă; era așa de frumos!

— Și cu cine, Irino?

— Cu Radu, cel dela Pleșa, scii . . .

— Ei da! Sciu.

— Când eram la nuntă, eu mě gândeam la tine, Gheorghe.

— Apoi, écă Irino, un an a trecut aprópe. Mai am doi, ciŭ scăpa, și atuncĭ....

— Da ce-i în casa asta mare, Gheorghe?

— Aicĭ e un otel, dă, un fel de han unde vin boerii. . . .

— Da mama cum a murit, Irino?.....

— Ei sěrmana, când m'am dus într'o di la ea cu tușa Ruxanda, am găsit'o țapěnă de frig și până a doua di a murit.

— Da casa nóstră cum a rěmas?

— E încuiată și acu. Nu-i nimenĭ în ea.

Șerban și cu ceilalțĭ țěranĭ întrau pe pórta unei case, unde sciau că locuesce un avocat; ér Gheorghe și Irina se lăsau în vale, înspre port.

Irina rěmase uimită de tot ce vedea. Povestirea mamei sale asupra Galațului îi revenea, din când în când în minte. Cu gura căscată și cu ochii pe vapóre, Irina ținea încleștat de Gheorghe pe mână, scoțênd esclamații de mirare. De un ceas și mai bine rětăcesc amêndoi, uitațĭ pe cheiul Dunărei.

Pe la asfințitul sórelui, toțĭ se îndreptară înspre hanul lor din marginea Galațului. Gheorghe îi petrecù până în apropiere de han cu grija, că póte l'o fi așteptând cuconița și cu domnul colonel. Se despărțì de Irina, spunêndu-i că o sě mai vină astă-séră.

Pe la dece césurĭ târdiu, Gheorghe vedênd că domnul colonel se gătesce de culcare, se furișă pe pórtă și nu s'a mai oprit decât la han. Găsì pe Irina, așteptându-l în pórtă. In mijlocul ogrădii, moș Șerban, încunjurat de ceilalțĭ țěranĭ îi sfătuia ce sě mai vorbéscă mâne la judecată.

Tot timpul cât Gheorghe vorbia cu Irina, era preocupat de un singur gând: sě spue óre și lui moș Șerban, că grecu a venit la domnul colonel și, că a vorbit de judecata de mâne? Dér la ce bun se gândea el din nou. Tot nu o sě-i foloséscă nimic. Se temea sě nu-i strice inima mai rěu. Trecuse miedul nopții și Gheorghe nu se îndura sě mai plece de lângă Irina. Mână în mână, amêndoi își reamintesc dragostea lor cu mai mult foc. Nu se simțeau însě aicĭ, în voia lor, așa ca altă-dată sub nucul din grădină.

Temându-se sě nu se facă diuă, Gheorghe se smucì din mânile Irinei și eșì repede pe pórtă.

* * *

A doua di de diminéță, aprópe tot trotuarul din fața curții de apel era ocupat de vre-o trei-decĭ de țěranĭ. Toțĭ steteau, care rezimațĭ de gard, care pe jos, așteptând sě-i chieme.

Orĭ de câte-orĭ întra séu eșia cineva din localul curții, décă era altfel decât ei îmbrăcat, se sculau îndată, luându-șĭ căciulele din cap. Trecuse de amédă și judecătorii de abia începuse sě soséscă a lene unul câte unul.

Imbulzéla și neliniștea crescea, ér pe la trei césurĭ ușierul strigà: domnul Chefalidi și cu locuitorii de pe valea Horîncei. Toțĭ se precipitară, moș Șerban în frunte și ducênd cu ei aprópe pe sus pe moș Trifu.

După câte-va întrebărĭ ale președintelui și, după o pledoariă a avocatului, care apěră cererea domnului Chefalidi, președintele se adresà locuitorilor întrebându-i, décă au apěrător. Moș Șerban eșì mai în față și rěspunse:

— N'avem domnule președinte, că n'am putut sě-l plătim, cât ne-a cerut; dér écă eu pot sě vě spui cum e dreptul nostru.

Și moș Șerban începù sě vorbéscă așa de clar și așa cu inimă, că judecătorii păreau un moment înclinațĭ a recunósce dreptatea satului.

— Neam din neamul nostru scim, domnilor judecătorĭ, că noi am stăpânit totdéuna imașu satului. Cuconu Radu, fostul proprietar și alțĭ proprietarĭ, carĭ au mai fost înainte, ni l'au lăsat nouă cu limbă de mórte și nicĭ odată nu ni-au împedecat vi-

Emanuil Ungurianu. Activitatea multilaterală şi mănósă pentru cultura poporului, cum a desfăşurat'o despărţĕmêntul Timişórei, deşi esistă abia de un an şi jumĕtate, este unică în felul ei şi, mulţumită zelosului sĕu director şi tovaräşilor sĕi de muncă, ne înfăţişézá un resultat de tot îmbucurător. Etă, după organul Asociaţiunei, ce a lucrat în 1899 acest despărţĕmênt:

Comitetul central al despărţĕmêntului Timişóra: 1. a prenumĕrat 20 esemplare din numerii de Dumineca ai *„Gazetei Transilvaniei"* şi i-a dat gratuit spre cetire ţĕranilor noştri din 16 comune de pe teritorul desp.; 2. a înfiinţat *2 bibliotecĭ* poporale şi le-a dat spre folosinţă; 3. a *înfiinţat un fond* din contribuirĭ benevole pentru procurarea de cărţĭ pe séma bibliotecilor poporale; 4. a *premiat un învĕţător* cu 50 cor. pentru progresul bun făcut în şcólă; 5. a *înfiinţat* din contribuirĭ benevole un *fond pentru premiarea învĕţătorilor şi învĕţătorelor*, carĭ vor lucra cu zel şi vor produce resultate mulţămitóre în şcólele nóstre poporale; 6. *a înfiinţat un fond cultural*, din ale cărui venite sĕ se pótă acoperi spesele carĭ se cer pentru o lucrare cu efect întru rĕspândirea culturei între poporul nostru; 7. în decursul anului s'au trimis la cassa centrală 680 cor.; ér în administraţia comitetului cercual se aflau la finea anului 1899: *a)* ca fond cultural al desp. 1172 cor.; *b)* ca fond pentru premiarea învĕţătorilor 232 cor.; *c)* ca fond pentru înfiinţarea de bibliotecĭ poporale 100 cor. Numerul membrilor fundatorĭ 2, pe viaţă 6, ordinarĭ 39, la olaltă 47, afară de membrii ajutătorĭ.

Intre despărţĕmintele nóstre cele mai harnice, mai sunt a se număra tinĕrul despărţĕmênt al Oraviţei de sub conducerea d-lui *Ilie Trăilă*, advocat în Oraviţa montană. Acest despărţĕmênt a avut în anul 1899: 4 membri fundatorĭ, 14 pe viéţă, 69 ordinarĭ, 48 ajutătorĭ. Cu totul *135 membri*, dela carĭ s'au incassat *4038 coróne.* Cu deosebire se lucrézá pentru constituirea de agenturĭ prin comune şi înfiinţarea de bibliotecĭ poporale.

Mult promiţĕtor este şi despărţĕmêntul *Panciova*, dirigeat de d-l *Damian Popescu* preot în Ofcea, vice-director fiind d-l advocat Petru *Tisu*. Deşi constituit numai în August anul trecut, acest despărţĕmênt a înfiinţat agenturĭ şi bibliotecĭ poporale în comunele Satul nou şi Uzdin şi a decis a înfiinţa bibliotecĭ şi în alte 5 comune etc.

Pentru înfiinţarea de bibliotecĭ lucrézá cu mult zel şi cu succes şi despărţĕmêntul Blaşiului de sub conducerea veteranului profesor, protopop onorar etc. Ioan *Gerrman.* Un început frumos a făcut în privinţa acésta şi despărţĕmêntul Sătmar de sub conducerea directorului sĕu Gavril *Trif*, profesor emeritat, care încă şi-a început lucrarea cu înfiinţarea de agenturĭ şi bibliotecĭ; de-asemenea cel dela *Turda*, condus de d-l protopop Codarcea etc.

Dorim din inimă, ca asemenea constatărĭ sĕ putem face cât mai des despre tóte despărţĕmintele Asociaţiunei nóstre.

Emigrările din comitatele nordice ale Ungariei.

Contele Alexandru Andrássy într'un discurs rostit ḑilele acestea în camera ungară a citat câte-va date surprinḑĕtóre în ceea-ce privesce emigrările poporaţiunei din comitatele nordice ale Ungariei locuite în preponderanţă de nemaghiarĭ.

Anume în comitat. Abauj-Torna şi oraşul Caşovia se află 180,000 locuitorĭ; dintre aceştia 89.000 sunt bărbaţĭ şi între aceştia 24.000 în etatea dela 25—44 de anĭ. Din aceştia din urmă, carĭ formézá elementul cel mai capabil de muncă, în cursul anului 1899 au emigrat 3800, adecă 16%.

Din 170.000 locuitorĭ ai comitatului Şaros sunt bărbaţĭ 84.000, ér între aceştia 22.600 în etatea dela 25—44 anĭ; din rêndul acestora din urmă au emigrat 5200, adecă 23%.

In comitatul Sepeş sunt 80.000 bărbaţĭ, între ei 21.600 în etatea amintită şi din aceştia au emigrat 4000, séu 19%.

In comitatul Ung sunt 135.000 de locuitorĭ, între ei bărbaţĭ 67.000, dintre carĭ 18.000 la etatea de 25—44 anĭ. Au emigrat din aceştia din urmă 4000, séu 22%.

In comitatul Zemplinului: locuitorĭ 300,000; bărbaţĭ 148.000, dintre aceştia în etate de 25—44 anĭ 40.000; au emigrat din ei 6000, adecă 5%.

Din tóte cincĭ comitatele au emigrat aşa-déră la America într'un singur an (1899) 23.000 de bărbaţĭ, carĭ formézá elementul cel mai bun de muncă.

După socotelile lui Andrássy, din numĕrul total al emigranţilor se reîntorc 4600, restul de 18.400, séu 15% nu se mai întorc în vecĭ.

Etă cum sciu „patrioţii" maghiarĭ sĕ fericéscă poporaţiunea ţĕrei. Pe locuitorii băştinaşĭ, carĭ de nenumĕrate orĭ au dat probe de credinţă pentru patriă şi tron vĕrsându-şi sângele pe câmpurile de rĕsboiu, îi amăresc şi chinuesc făcêndu-i sĕ ia lumea 'n cap, ér locul lor îl lasă sĕ fiă ocupat prin porodiţe strĕine venite de prin Galiţia.

Dela comună.

Braşov, 23 Martie.

In şedinţele de erĭ şi de alaltăerĭ ale representanţei nóstre comunale s'au desbătut unele cestiunĭ de interes mai mare.

In şedinţa de Miercurĭ primarul-preşedinte *Hiemesch* a împărtăşit între altele, că ministrul de comerciŭ a promis, că gara Braşovului va fi mărită în mod corĕspunḑĕtor. Mai departe a comunicat, că întreprinḑĕtorul clădirei casarmei de infanteriă *Weil* a depus cauţia şi a început cu lucrările.

O desbatere mai mare *s'a încins* relativ la *cestiunea cimiterului central.* Senatorul *Schnell*, ca raportor, a esplicat pe larg cum s'a ivit necesitatea înfiinţării unui cimiteriu central, care e discutată de ḑecĭ de anĭ, fără însĕ sĕ se fi adus vre-o hotărîre. In fine face, în numele magistratului, propunerea, ca comunitatea sĕ anunţe ca decisiune, că pe locul câştigat de oraş pentru acest scop, loc situat între gara centrală şi cea dela Bartolomeu şi are o suprafaţă de 25 jugĕre, sĕ se înfiinţeze un cimiteriu central, care sĕ fie deschis la 1 Septemvre 1903. Dintre cele 17 cimiterii confesionale, ce esistă adĭ în Braşov, ar trebui sĕ fiă închise până la 1905, cele mai ocupate 5 dintre ele, şi adecă: 1. Cimiterul rom. cat. din Blumĕna; 2. cel rom. cat. din Scheiŭ; 3. Cimiterul gr. or. din Braşovechĭ; 4. Cimiterul ev. aug. din Prund; Cimiterul bisericei Sf. Nicolae din Scheiŭ. — Celelalte 12 sĕ fiă închise după altĭ 10 anĭ, aşa ca din anul 1915 încolo cimiterul central sĕ fiă pentru tóte confesiunile singurul loc de înmormêntare.

Fiă-care dintre confesiunile diferite va avé în cimiterul central despărţĕmêntul sĕu propriu, a căruia estindere se va mĕsura după numĕrul sufletelor. Pe locul lor confesiunile vor puté clădi, pe spesele propri, clădirile necesare pentru ceremoniile lor de înmormêntare. Oficiul de construcţiunĭ orăşenesc sĕ fiă însărcinat de-a face planurĭ şi devizurĭ pentru clădirile cele mai necesare, ce va trebui sĕ le ridice comuna, carĭ sĕ nu coste însĕ mai mult de 120,000 coróne şi sĕ le presente comunităţii.

Comisiunea permanentă a primit propunerea magistratului cu óre-carĭ modificărĭ, între carĭ şi aceea, ca acele cimiterii, carĭ vor corĕspunde cerinţelor sanitare, sĕ pótă fi folosite încă şi peste anul 1915.

Cel dintâiŭ vorbitor, d-l protopop *Baiulescu*, s'a pronunţat în contra propunerii magistratului cu considerare la deosebirile rituale ale confesiunilor şi la starea rea financiară a oraşului. A propus sĕ se amâne decisiunea şi confesiunile sĕ fiă înscinţate şi întrebate, cât vor sĕ contribue din propriile mijlóce la spesele cimiteriului central.

Propunerea d-lui Baiulescu a fost sprijinită de d-nii: adv. Adam, H. Schiell. şi Dr. Zakarias. Pentru propunerea magistratului a vorbit presbiterul Hubbes, Dr. A. Fabritius, Dr. E. Gusbeth şi raportorul Schnell. Predicatorul Scherg a propus sĕ se respingă cu totul propunerea magistratului, nu numai din cause confesionale, ci şi practice. A rĕmas în minoritate. Asemenea n'a fost primită de majoritate nicĭ propunerea de amânare a d-lui Baiulescu şi s'a primit propunerea magistratului, cu adausurile comisiunei permanente.

In şedinţa a doua, erĭ, s'a primit propunerea magistratului, prin care se stabilesc locurile şi taxele de păşunat pe 1900 cu modificarea, că pentru vitele, ce vor merge la păşunea aşa numită „Staffen" se vor plăti câte 4 coróne de cap de vită pe an.

Punctul următor privea monumentul milenar de pe Tâmpa. S'a cerut, ca oraşul sĕ ia acest monument sub scutul sĕu, dér comunitatea a decis în Iunie anul trecut de-a respinge propunerea acésta, deóre-ce siguranţa monumentului nu e periclitată. Cincĭ membri maghiarĭ ai comunităţii au apelat în contra acestei decisiunĭ la adunarea comitatensă, care a anulat'o.

De astă-dată la propunerea magistratului, adunarea a decis de-a lua monumentul în scutul moral al oraşului Braşov, conform declaraţiunei făcute la inaugurarea lui de primarul oraşului.

In fine s'au ales ca bărbaţĭ de încredere la recrutarea principală din anul acesta Sterie *Stinghe* şi Frideric *Wolff* şi s'au resolvat câte-va puncte de mai puţină însemnătate.

Adunare de învĕţătorĭ.

Comit. B.-Năsĕud, Martie 1900.

Filiala Monorului a Reuniunei învĕţătoresci „Mariana" şi-a ţinut adunarea anuală în Sebeşul superior (com. Bistriţa-Năsĕud) în 26 Febr. n. c. Dintre 19 învĕţătorĭ, carĭ ne ţinem de acéstă filială, ne-am presentat numai 12, ér 7 au lipsit şi numai unul şi-a scusat absenţa.

La 8 óre am mers cu toţii la s. biserică, unde s'a celebrat s. liturgiă prin d-l preot local Basiliu Nechiti, după aceea am fost invitaţĭ cu toţii la d-l preot, unde ni-s'a oferit un bogat dejun şi o primire cât se póte de căldurósă, atât din partea d-lui preot, cât şi a stimatei sale soţii.

Am mers apoi cu toţii la şcólă, unde ne aşteptau elevii şi un numĕr frumos dintre fruntaşii comunei. După deschiderea şedinţei prin preşedintele filialei Georgiu Todoran, s'a ales comisiunea critisătóre, apoi a urmat tractarea unei prelegerĭ practice din cant cu băieţii din clasele III, IV, V şi VI din partea învĕţătorului şcólei fundaţionale din Monor, Gregoriu Romanesi, deşi a fost aspru critisată tractarea, totuşĭ s'a declarat, ca bine succesă, precum a şi fost.

Piesa din abecedarul de Petri, „Fiiul mulţumitor", s'a tratat în formă de analisă logică de învĕţătorul local Teodor Groze. S'a declarat de succésă, însĕ mai mult din considerare şi pentru a încungiura bănuelile în poporul ce era de faţă.

Disertaţia „Carĭ sunt causele cercetărei neregulate a şcólelor elementare dela sate din partea şcolarilor şi carĭ ar fi mijlócele pentru vindecarea acestui rĕu de Romul Cincea, învĕţător în Gledin, a fost bine succésă şi disertantului 'i-s'a votat mulţămită protocolară.

La cererea inspectorului reg. de şcóle, ca filiala sĕ-şĭ dea părerea, décă este de lipsă sĕ se pregătéscă pentru şcólele cu un singur învĕţător plan de învĕţământ separat de al celor cu mai mulţĭ învĕţătorĭ, adunarea esprimă părerea, că pentru şcólele cu un singur învĕţător trebue plan separat. Toţĭ au fost pentru acésta, singur preşedintele filialei a fost contra, dér l'am

---

tele dela păscut. Şi asta-i vorbă de nouĕḑecĭ de anĭ aprópe. Tot satu-i martor; din bĕtrânĭ sciu acésta. Écă, moş Trifu, din sat dela noi, îi martor, om de-o sută de anĭ aprópe şi cu frica lui Dumneḑeu! El o sĕ jure şi o sĕ spue drept!

Judecătorii rĕmân uimiţĭ, vĕḑênd pe moş Trifu, păşind încet spre ei, rĕḑimat în cârjea lui de alun.

— Sĕ trăiţĭ, Măria Vóstră, ḑicea moş Trifu făcêndu-şĭ cruce înaintea judecătorilor. Neam din neam scim, că imaşu de lângă sat e al nostru. Când eram eu copil, pe acolo păsceam oile satului nesupĕrat de nimenĭ. Dumneḑeu de sus scie! asta-i dreptatea nóstră!

Procesul n'a durat decât vre-o jumĕtate de óră. După ḑece minute de chibzuélă judecătorii vin din nou în sala de şedinţă. Basaţĭ pe câteva argumente, invocate de avocatul domnul lui Chefalidi şi nepricepute de moş Şerban, se acorda cererea domnului Chefalide de a pune stăpânire pe moşia satului. Hotărîrea însĕ . . . cu drept de recurs.

Când moş Şerban auḑi hotărîrea asta 'i se păru că tótă sala se învârtesce cu el. Simţindu-se ameţit, se rĕḑimă puţin cu mânile de grilajul din faţă. Când îşĭ veni în fire, n'a putut sĕ mai ḑică decât:

— Nu ne mai putem judeca, domnilor judecătorĭ; suntem săracĭ lipiţĭ pămêntului. Ne-o face atuncĭ dreptate cel de sus!

Ţĕranii es atuncĭ unul câte unul tăcuţĭ şi cu inima sfîşiată de durere. Fără sĕ mai scie pe unde merg, se vĕd ajunşĭ în ograda hanului.

— Da Gheorghe şi Irina unde or fi óre? întrebă moş Sandu.

— Apoi când am întrat la judecată, rĕspunse Marin, ei spuneau că se duc prin târg sĕ mai umble, sĕ vadă.

Pe malul Brateşului, în dosul grădinei publice, Gheorghe şi Irina stau în iérbă privind luciul apei din lac. Irina nu vĕḑuse de când era ea atâta apă. Amêndoi mână 'n mână steteau lipiţĭ unul de altul, vorbindu-şĭ de dragostea şi de viitórea lor gospodăriă. Irina vĕḑuse şi simţise atâtea de multe în ḑiua aceea; 'i se părea, că e pe altă lume.

— Sĕ vii şi tu Gheoghe cu noi; sĕ vedĭ şi casa vóstră şi sĕ mai şedem împreună, măcar o săptĕmână.

— Cum n'aşĭ vrea sĕ viu Irino! décă mi-ar da drumul domnul colonel.

Sórele era la asfinţit şi ei uitase de proces şi de toţĭ cei carĭ întrebau de ei.

— Sĕ mergem, Irino. Trebue sĕ fiu acasă, când o veni domnul colonel la masă, altfel . . . .

Gheorghe duse pe Irina până la han.

Amêndoi erau nerăbdătorĭ sĕ afle cum a eşit procesul.

Când întrau pe pórta hanului, Şerban, cu fruntea încreţită de durere, gătea carul de plecare, ungêndu-i osiile cu păcură.

— Ei, moş Şerban, ce s'a făcut cu procesul?

— Ne-o mâncat, bre Gheorghe! Judecătorii au stricat hotărîrea, ce câştigasem la tribunal. Grecul o sĕ pue mâna pe imaş! Sĕ-l trăsnéscă Cel de sus, că mai bine nu i-oi ḑice!

Gheorghe şi Irina aveau pumnii şi fălcile încleştate de mânia.

— Mĕ duc, Irino, am zĕbovit prea mult.

După-ce Gheorghe dispărŭ pe pórtă, Irina se duse la moş Şerban şi-i spuse, veselă, că póte sĕ se întórcă şi Gheorghe cu ei. Şerban n'a rĕspuns nimic. . . . .

Tótă séra aceea, a fost un chin pentru toţĭ. Când se gândeau sĕ se întórcă acasă, aşa desnădăjduiţĭ, îi apuca gróza ca la gândul morţii de vecĭ.

— Ce păcat mare a fost sĕ ispăşim noi, Sandule! ḑice moş Şerban. Ce-i blăstemul ăsta pe satul nostru?!

Irina asculta, plângênd înăbuşit cu capul în paele din car.

Aprópe de meḑul nopţii, Gheorghe întra pe pórta hanului cu o traistă la subţióră. Se duse drept la Irina. Îi spuse ei şi lui moş Şerban, că d-l colonel i-a dat drumul pentru ḑece ḑile sĕ vie acasă.

— Ce bine-mĭ pare, Gheorghe ḑicea, duios Irina, că vii şi tu cu noi!

* * *

După trei ḑile de drum, toţĭ lihniţĭ de fóme şi sleiţĭ de putere, întrau, înspre séră, pe pórta satului.

Vestea sosirii se duse repede, în tot satul. Dela mic pân' la mare, se adunară rótă împrejurul lor şi care mai de care întrebau, ce s'a făcut cu judecata.

— Suntem prăpădiţĭ de-acu, ómenĭ bunĭ! Glasul sfîşietor, cu care vorbea moş Şerban, amuţise tótă lumea adunată împrejurul lui. Nimenĭ nu mai îndrăsnea sĕ vorbéscă, sĕ mai întrebe ceva.

lăsat singur, căcĭ nu se póte pretinde dela un învĕțător, care conduce șése despărțĕminte, sĕ pótă face tot acelașĭ progres, ca și învĕțătorul, care conduce un singur despărțĕmĕnt.

In comitet au rĕmas tot aceiașĭ. Adunarea viitóre se va ținé în Nușfalăul Căluaesc.

După terminarea ședinței am fost învitațĭ la colegul nostru Teod. Groze la prânḑ, ér după aceea ne-am depărtat.

Un membru.

Cuvênt funebral

rostit de I. DARIU la înmormêntarea învĕțătorului **Candin Groza**, la 6 (19) Martie 1900*)

Stimațĭ și jalnicĭ Ascultătorĭ!

Inaintea nóstră érășĭ ne stă o privelisce tristă. Puține césurĭ liniștite și fericite, puține momente de mângâiere putem numĕra în scurtele ḑile ale vieții nóstre pe pămênt. Restul lor e numai chin, amar și durere.

Când se sfîrșesc nĕcasurile și suferințele pentru unii, se légă și încep pentru alții. Lanțul lor e așa de tare, că nu se póte rupe nicĭ-odată; de se rupe cum-va vre-o zală, se încopcie iute una cu alta și lanțul lor este érășĭ întreg. Spre a ne încredința despre acésta nu e de lipsă sĕ alergăm cu gândurile nóstre după probe din trecut. Pentru acum cred, că ne este de ajuns proba ce o avem înaintea nóstră. Ea stă de fața, învĕlită în giolgiu de pânză și astrucată în câte-va bucățele de scândurĭ, și peste puține momente pusă în mormêntul rece și întunecos. Proba acésta e chiar un soț al nostru căḑut prea de timpuriu, dér cu onor pe câmpul de muncă în lupta vieții. Dușmanul cumplit al vieții, mórtea, prea curând și prea crud l'a lovit. Inima ne dóre, dér nu ne putem ajuta într'alt chip, decât petrecêndu-l cu onorurile cuvenite unui vrednic tovaroș al nostru păn' la locul, unde am petrecut și pe alții scumpĭ ai noștri. De ce privim mai mult la dênsul și ne revocăm în memorie mai multe suvenirĭ scumpe din trecutul lui, de aceea ne dóre și mai tare.

Dér orĭ cât ne-ar durea de mult, tot trebue sĕ ne dăm sémă cel puțin pe scurt, că cine a fost tovarășul nostru căḑut, ce posițiune a ocupat și cum s'a luptat în rêndurile nóstre. O premit, că orĭ de unde am începe, îl aflăm credincios și devotat misiunii sale între noi pe pămênt.

*

Rĕposatul învĕțător *Candin Groza* s'a născut din părințĭ plugarĭ în comuna *Măgina*, comitatul Albei de jos, la 18 Septemvrie 1871. Școla primară și-a făcut'o în comuna sa natală. De aci a trecut la *Aiud*, unde a învĕțat și absolvat patru clase civile. Dela 1891/2—1893/4 a urmat și absolvat cursul pedagogic în seminarul nostru din Sibiiu, cu calculul geueral *„distins“*.

In anul 1894/5 s'a aplicat ca învĕțător în *Cernatul* Săcelelor, unde a rĕmas până la 1896/7 și unde s'a și căsĕtorit. De aci a trecut ca învĕțător la școlele nóstre primare din loc, unde a funcționat până la la finea anului școlar trecut, când apoi periculosul morb, ce se încuibase încă de mai înainte, s'a pronunțat în mod vehement și l'a făcut imposibil de a funcționa mai departe ca învĕțător, ér în urmă a pus capĕt vieții sale active și rodnice.

Décă privim acum la calitățile personale ale rĕposatului ca fiiŭ, ca soț de căsĕtorie, ca părinte și ca învĕțător și membru în societatea nóstră, îl aflăm tot-déuna cu demnitate la locul sĕu și condus de o moralitate, activitate și energie esemplară.

Ca fiiu era un model de ascultare, iubire și supunere către bunii sĕi părințĭ, așa că și altor fiĭ din comuna sa li-a servit ca pildă.

Ca soț de căsĕtorĭă îl aflăm față de scumpa sa soția: bun, blând și candid, precum și numele îl purta. Póte că nu e prea mare numĕrul acelor femei, carĭ sĕ se fi simțit așa de bine și de fericite lângă soții lor, precum se simția mult intristata sa soțiă.

Ca tată rĕposatul ardea de dorul de a-șĭ vedé asigurate scumpele fotografii ale sufletului sĕu,—copilașii sĕi. Dênsul nu numai și-i îngrija cu abnegațiune, iubire și devotament de părinte, ci vré sĕ fie la timp și un model, care sĕ servéscă multor părințĭ ca îndreptar în crescerea copiilor lor. Adĭ însĕ aceste nevinovate ființe, copilașii sĕi, sunt lipsițĭ de jumĕtate, décă nu mai mult, din binele ce li-l'ar fi putut presta și mai departe, décă nemilósa mórte nu li-l răpea prea de timpuriu din mijlocul lor.

Sĕ-l privim pe rĕposatul în șirurile nóstre ca: *dascăl*. El, par'că la șopta unui îndemn mai înalt, se dedicase chiămării învĕțătorescĭ: misiune apostolică și toiag de om sĕrac. Pe calea acésta a creḑut dênsul că va puté face bine mai mult celor apropiațĭ ca și celor mai depărtațĭ ai sĕi, aicĭ în lume.

Și-a început și împlinit înalta sa misiune cu adevĕrat devotament și abnegațiune de dascăl, povĕțuit fiind în acelașĭ timp de cunoscințe pedagogice intinse de un talent pedagogic eminent de a le și aplica în școlă și afară de școlă.

Rĕposatul nu cunoscea pedecĭ în învĕțămênt, pe carĭ într'un mod sĕu altul sĕ nu le fi sciut delătura din calea sa. Nu era elev, care sĕ nu-l înțelégă și sĕ nu-l iubéscă ca și p'un părinte bun, căcĭ la înțeles și pe ales propunea dênsul în școlă și de iubire și zel era condus; bine sciind că numai iubirea e calea prin care poțĭ pĕtrunde în inima copiilor, ca de aci apoi sĕ începĭ a zidi adevĕrata cultură a lor.

Dér și afară de școlă: în reuniunĭ, în conferințe învĕțătorescĭ, preoțescĭ și orĭ unde, era tot-déuna un priceput povĕțuitor, un înfocat apĕrător și propagator al ideilor și metódelor pedagogice celor mai próspete și un adevĕrat interpretator al sentimentelor nóstre dăscălescĭ.

O plantă nobilă a fost rĕposatul adusă orĭ căḑută într'un pămênt póte mai rece, în care multe plante nobile au fost importate, dér carĭ n'au putut rodi din destul, din pricina solului și a climei... Multele rodurĭ date de el n'au putut acoperi lipsa destul de simțită până adĭ și póte și în viitor. —

Reposatului nu-i lipsa nimic din calitățile, care trebue sĕ le întrunéscă un soț credincios, un părinte bun și un dascăl adevĕrat și de carĭ înalte calitățĭ puținĭ alții se pot bucura.

Ințelegem déră și simțim durerea celor mai apropiațĭ ai rĕposatului și îndreptățite sunt regretele nóstre ale tuturora după dênsul. Toțĭ ne măguliam cu speranța aceea, că acest desnodămênt fatal și neînconjurat, ce s'a întêmplat, va urma mai târḑiu, când adecă nu s'ar fi simțit așa de tare lipsa dênsului dintre ai sĕi; când ar fi dispus de o durată mai mare de timp, care sĕ-i ajungă spre a-șĭ puté pune în serviciul nostru general frumósele sale calitățĭ sufletescĭ, cu carĭ era înzestrat. Cu alte perspective a pășit dênsul înaintea nóstră și fatalitatea ni-a dovedit alta.

Fericire a fost pentru noi că l'am avut și nefericire, că prea curênd l'am perdut.

Nu e nimic statornic și durabil în lumea acésta. *„Nu avem aicĭ cetate stătătóre, ci căutăm pe care va sĕ fie“.* (Sf. Script). Da, nu avem cetate puternică și vecĭnică pe pământ, în care sĕ putem fi scutițĭ de crâncenele loviturĭ ale dușmanilor noștri de tóte nuanțele, ci căutăm alta statornică, dincolo de morment, în care sĕ fim apĕrațĭ cu deplină siguranță de orĭ-ce rĕu și unde sĕ putem gusta în pace binele, ce ne este gătit acolo.

Spre acéstă cetate pornișĭ și tu scump coleg, desamăgit de nestatornicia acestei lumĭ.

Ți-ai părăsit pe toțĭ ai tĕi scumpĭ și iubițĭ: părințĭ, frățiorĭ, soțióră, copilașĭ, cumnațĭ cumnate și alte rudenii, pe noi: colegii tĕi, pe școlarii tĕi cu drag și pe toțĭ amicii și cunoscuții ce i-ai avut și pe carĭ i-ai stimat, i-ai prețuit și i-ai iubit atât de mult lăsându-i pe toțĭ în doliu adênc și dureros, plângênd și regretând după tine.

Pășesce, scump coleg, în pace spre acel loc fericit, care este gătit celor alešĭ ai lui Dumneḑeu și spre care vrednicĭ fiind:

Și noi te vom urma,
Când césul ni-o suna. Amin!

---

*) Dupa ce am anunțat într'unul din Nrii. trecuțĭ ai foii nóstre încetarea din viéță a regretatului învĕțător *Candin Groza* întêmplată la 4 (17) Martie a. c., lăsăm sĕ urmeze discursul funebral ce s'a ținut cu ocasiunea acésta, din care mai bine se va vedé, că cine a fost rĕposatul — *Red.*

Literatură.

O escelentă carte pentru familii este *„Tragedia Calvarului“* de abatele H. Bolo, tradusă în românesce de membrii societății de lectură „Inocențiu M. Clein“ a teologilor din Blașiu. E tradusă într'o frumósă și ușóră limbă românéscă avênd un format fórte plăcut, ér cât pentru cuprins acesta e cât se póte de edificător, aducênd jalnica istoriă a lui Isus, celui junghiat pentru pĕcatele lumei. Se póte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov cu 1 fl. plus 5 cr. porto.

— Din scrierile mult aprețiate ale eminentului nostru scriitor *A. Vlăhuță* se pot procura dela aceeașĭ Tipografiă frumósele novele *„Invĕtĭóre“* cu prețul de 65 cr. plus 5 cr. porto,

*

A apărut și se află de vêndare la autorul în Seraievo (Bosnia) (Teressengasse Nr. 8) *„Regulamentul de serviciu“* partea I și III pentru școlele de șergĭ ale armatei comune c. și r. și a honveḑimei reg., compus în limba română de *Demetriu Bardoșĭ* prim. locotenent ces. și reg. în regimentul de infanteriă 37. Editura autorului. Prețul unui esemplar 90 banĭ.

*

Partea a VI-a ***Din Memoriul*** lui *Iosif Sterca Șuluțiu* de Cărpeniș“, membru fundator și membru în comitetul „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“ etc. Sibiiu, Tipografia lui W. Kraft 1899. Prin publicațiunea acésta — care se estinde pe 295 pagine, tipar condensat, volumul avênd format 8° mare — domnul Iosif Șterca Șiuluțiu face un prețios serviciu literaturei nóstre istorice. „Memoriul“ partea VI. care cuprinde 16 capitole, este o continuare a „Memoriului“ d-sale, din care 5 părțĭ au apărut deja, și după cum se indică la finea lucrării de față, va urma și partea VII-a. Notăm, că broșura de față s'a publicat în 500 esemplare. Cei ce posed biografia lu Iancu, au *neapărată trebuință* de acest „Memoriu“. Prețul ei este 1 fl. 25 cr. esemplarul, plus 10 cr. porto. Se vinde la librăria W. Krafft în Sibiiu. D-nul Șiuluțiu dăruesce 200 fl. din prețul broșurilor pentru „Casa națională“, ér restul pentru alte scopurĭ filantropice. Recomandăm publicului nostru cu tótă căldura acésta valorósă publicațiune.

Gheorghe, cum dădŭ de vederea și de mirosul satului lui, simțea cum 'i se înecă sufletul de bucuriă. Îșĭ aduse într'o clipă aminte de tótă copilăria lui. Plecà repede cu Irina, înspre casa lui. O deschise și ochiĭ 'i se umplură de lacrimĭ la vederea pustiului și a jelei, ce era în ea.

— Écă aicĭ, pe lavița asta a murit mama Paraschiva.

Gheorghe tăcut cu capul în pĕmênt, asculta povestirea morții.

— Sĕ plecăm, Gheorghe. Hai la noi astă-séră.

Gheorghe se lasă dus ca un copil....

Când mama Zoița adormi în casă, Gheorghe și Irina se furișară în grădină, așeḑându-se sub nucul, care-i aștepta cu aceeașĭ liniște, ca altă-dată.

Amêndoi, culcațĭ în iérbă, nu sciau cum se-șĭ spună mai lămurit dragostea lor. Sufletul li-se ineca de bucuriă, când îșĭ povestea fie-care dorul, ce l'a muncit, cât au fost departe unul de altul.

— Mĕ apuca câte-odată dorul așa de tare de tine, Gheorghe, că parc'că-mĭ venea sĕ mĕ duc, sĕ mĕ tot duc, ca o nebună pe drumul Galațului!... sĕ te caut... sĕ te vĕd!... Și nopțĭ întregĭ mĕ sbuciumam ca de frigurĭ, gândindu-mĕ, că póte nu o sĕ te mai vĕd! N'am mai putut răbda și m'am rugat și eu de mama și de moș Sandu, ca sĕ mĕ lase sĕ viu și eu la Galațĭ, sĕ te vĕd!...

Gheorghe, cu capul culcat pe sînul ei, asculta cu nesaț dorul și chinul Irinei. Simțea ceva mai presus de puterea graiului lui, ca sĕ mai pótă vorbi.

Amêndoi, lipițĭ unul de altul într'un singur gând și-o singură simțire, stăteau așa tăcuțĭ ascultându-șĭ în tainǎ mai bine decât în vorbă, dragostea lor chinuită.

— Ce bine e așa Irino! Ofta Gheorghe din când în când . . . .

. . . .

Era deja mieḑul nopții și ei uitase de obosêla din cursul ḑilelor de drum. Nicĭ nu se gândeau la somn.

Pe când steteau așa tăcuțĭ, și învăluițĭ într'o mrĕjă de iubire nesfîrșită, de odată auḑiră nisce pașĭ pe dinafara gardului.

— Uite Irino,... un om vorbesce singur și învîrtesce un topor în mână... Cine sĕ fie óre?

— Ce? se întrebau îngroziți amêndoi. Óre nu-i moș Șerban?... Ba par'că-i el. Ce-o fi óre asta?... O inebunit?... Nu se póte... dómne feresce!

Amêndoi rĕmân înmărmurițĭ, privind pe Șerban, care se oprise lângă gard. Din când în când, Șerban se uită spre casa lui Sandu, par'c'ar aștepta ceva.

— Aicĭ Sandule! striga Șerban.

— Sandu venia grăbit, furișându-se și el pe după gard.

— S'o isprăvit de acu, Sandule; vedĭ ḑicea el, învârtind în aer toporul: asta-i scăparea nóstră! De om face mórte de om ne-o erta Cel de sus, că numai el scie unde-i dreptatea!

Sandu, cu mânile încleștate și cu fața contractată părea îngrozit de hotărîrea lui Șerban.

— Așa e, ḑise el. Destul ni-a sfâșiat nouă inima! Sĕ ne fiă măcar copiĭ noștri scăpațĭ de el.

— Da cum facem, Șerbane? Când o sĕ vie dela Galațĭ?... Cine scie?...

Gheorghe, care asculase tremurând, tótă scena acésta se smuci din mânile Irinei și sări ca fulgerul peste gard drept în fața lui Sandu.

— Eu sciu când o sĕ vină, moș Sandu.

Șerban și Sandu vĕḑêndu-se surprinșĭ, rĕmân un moment desconcentrațĭ.

— Eu sciu! continua Gheorghe, cu acelașĭ ton de rĕsbunare. Grecul vine mâne séră dela Galațĭ.

— Da cum poțĭ sĕ scii?...

— Uite, moș Șerban, când eram la domnul colonel acasă, el a venit acolo la masă și am auḑit spunênd, că mâne diminéță, Marțĭ, plécă din Galațĭ. Mâne séră trebue sĕ soséscă.

Irina, care urmărise și ea cu gróză tot planul de rĕsbunare, simțea că 'i se taie picióreIe. Căḑŭ în iérbă.

Șerban se depărta singur într'o parte, Sandu într'alta; ér Gheorghe sări pîrleazu sĕ găséscă pe Irina.

— De-acum, Irino, 'i s'a isprăvit ḑilele! N'o sĕ mai stăpânéscă imașu!

— Blăstemul satului sĕ-i cadă pe cap.... îngâna Iriua.

Uitase de dragostea lor.

Amêndoi se apropiară pe furiș de casă. Irina intră înăuntru în vêrful picióreIor, ér Gheorghe se culcă afară pe prispă. Un somn copleșitor îi doborî pe amêndoi.

A doua ḑi, des de diminéță, amêndoi eșiau pe pórtă. Voiau sĕ mai vadă încă

Prelegerĭ publice din pomărit.

Ni-se scrie din comitatul Făgăraşului:

D-l Nicolau *Albani*, referentul Reuniunii economice din comitatul Făgăraşului, va ţinė, ca şi în trecut, în primăvara acestui an în tóte patru cercurile pretoriale prelegerĭ instructive din pomărit şi anume: 1) In cómuna *Viştea de sus*, grădina erarială plantată de dênsul cu 1200 altoi, la 7 Aprilie st. n. 2) In comuna Degianĭ, vestită de pomet, la 10 Aprilie; 3) In comuna Veneţia de jos la 12 Aprilie şi 4) In comuna Poiana mĕrului la 13 Aprilie.

Programul: *a*) Incolţirea sîmburilor de póme şi sĕmânarea lor. *b*) Altoirĭ în mână. *c*) Perele de iérnă mai recomandabile. *d*) Despre merele geogenescĭ şi gârbovenescĭ; *e*) Prăsirea raţională a nucilor; *f*) Infiinţarea de pometurĭ; *g*) Pachetarea pentru transport a feluritelor póme. *h*) Facerea şi conservarea vinului de póme.

La aceste prelegerĭ sĕ invită toţĭ învĕţătorii, manipulatorii şcólelor de pomĭ, D-nii preoţĭ şi toţĭ, cei ce se intereséză de cultivarea pomilor. Celor presenţĭ li-se va distribui gratis ½ litră sĕmînţă de frăgarĭ pentru prăsirea şi cultivarea frăgarilor în întreg comitatul.

NB. Invĕţătorii şi manipulatorii şcólelor de pomĭ primesc diurne de 2 cor. şi spesele cărăuşiei.

Dela Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu.

Rectificare.

Drept întregire şi rectificare a „avisului nostru din 24 Februarie a. c. dăm următórele:

1. Sĕmênţă de *luţernă francesă*, prima calitate, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 80 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 corónă 70 banĭ.

2. Sĕmênţă de *trifoiŭ roşu*, de tot fină, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 2 coróne, peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 90 banĭ.

3. Sĕmênţă de *iérbă englesă*, sub 10 chlgr.: 1 chlgr, 80 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 70 banĭ.

4. Sĕmênţă de *iérbă francesă* ½ chlgr. 60 banĭ.

5. Sĕmênţă de *iérbă italiană*, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 90 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 80 banĭ.

6. Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, Mammuth, roşu, uriaş, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 40 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 30 banĭ.

7. Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, Oberndorf, galbinĭ: 1 chlgr. 1 cor. 46 banĭ.

8 Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, roşii, rotundĭ. de aceeaşĭ: 1 chlgr. 1 cor. 46 banĭ.

Preţurile articlilor de sub 9–23 din publicaţiune, cum şi celelalte condiţiunĭ rĕmân neschimbate.

Sibiiu, Martie n. 1900.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului".

D. Comşa, preşed. *V. Tordăşanu*, secretar.

Mulţămită publică.

Făgăraş, 21 Febr. v. 1900.

Din venitul curat, ce a avut petrecerea Reuniunei femeilor rom. gr. or. din Făgăraş şi jur, comitetul acestei reuniunĭ a binevoit a dona bisericei nóstre gr. or. din Făgăraş suma frumósă de *100 coróne*.

Pentru acéstă faptă frumósă şi vrednică de urmat şi de alte societăţĭ de ale nóstre, epitropia bisericéscă şi pe calea acésta aduce cele mai călduróse mulţămirĭ comitetului şi întregei reuniunĭ.

Făgăraş, 21 Februarie 1900.

Iosif Ciora, epitrop I. *George N. Măndrean*, epitrop II.

Negoţul cu ouă şi galiţe.

Hotoan, 22 Martie st. n. 1900.

Onorată Redacţiune! In nr. 10 de Dumin. din 5 (18) Martie al „Gaz. Trans.", la „Scirile dilei", am cetit un comunicat despre esportul galiţelor şi a ouĕlor, arătându-se ce estinderĭ a luat acesta în anul 1899. La finea comunicatului se dă espresiune dorinţei de a-se sci, óre câţĭ Românĭ au beneficiat din dobênda amintitului esport?

Motivul, care m'a îndemnat a scrie aceste câte-va şire, abunăsémă nu a fost, ca sĕ dau rĕspuns întrebărei din urmă, pentru-că nicĭ eu nu-l pot sci, cred însĕ, că dintre Românĭ vor fi mai puţinĭ părtaşĭ la desfacerea acestui negoţ şi la câştigul, ce l'a produs.

Cum că neguţătorii cu aceştĭ articulĭ de consum pot sĕ aibă marĭ dobêndĭ, neasĕmĕnat mai marĭ, decât însi-şĭ producenţii o conchid din împrejurarea, că la banca nóstră „Silvania" din Şimleu, înainte, pare-mi-se cu 5—6 anĭ, trei Evrei au avut în decursul unui an la posiţia „Cont-curent" un reveriment de 80.000, dí: optdecĭ mii florinĭ — numai la negoţul cu ouĕ.

Cât de mare va fi fost dobênda acelora, putem face calcul aproximativ din casul următor:

In comuna nóstră, precum şi în altele, veneau în tótă sĕptĕmâna doi copii de Jidan cale de 12—14 chilometri, de câte douĕ-orĭ.... Des de diminéţă începeau a culege ouĕ şi, către amedĭ, se întorcea cu teleaga încărcată.

O femeiă gluméţă, dice, anul trecut către un Jidan: Sĕ sci, de-aci încolo nu Jidanii vor culege ouĕle. Pentru ce? — Pentru că le vor strînge Românii şi Ungurii. — Asta nu va fi, Ungurul e sumeţ, Românul neisteţ — tot numai Jidanii le vor culege, fù rĕspunsul.

Nu odată am audit printre poporenii mei vocĭ, carĭ îi îndemnau sĕ facă de minciună pe Jidănaş.

Cam la începutul anului acestuia, doi ómenĭ mai tinerĭ, Românĭ, se decid a aduna ouă. Inciripéză 40—50 florenaşĭ şi adună 2—3 mii de ouă. Merg în Careii marĭ la unul dintre Evreii liferanţĭ şi fac têrgul cu el. Acesta le anticipéză banii, îi asigură a cumpăra ouĕle dela ei în tot timpul şi orĭ câte vor putė aduna. De atuncĭ liferantul trimite în tótă sĕptĕmâna carul sĕu în depărtare ca de 15—20 chilometri, pachetéză ouele şi le duce, ér ómenii noştri primesc o dobêndă de câte 12—14 flor. în tótă sĕptĕmâna după capitalul de una sută florenĭ investit în acel negoţ. Lucru firesc, cu cât vor putė învesti mai mare capital, în aceeaşĭ mĕsură va cresce şi dobênda sĕptĕmânală.

Un adunător de ouă déră, cu un capital numai de una sută florenĭ *póte sĕ facă la an câştig de 4—5 sute florenĭ*.

Care va fi dobênda liferantului direct, care espedéză în fie-care sĕptĕmână peste 300 măjĭ metrice de ouă?

Şi ce câştig vor fi avut acei trei Evrei, carĭ au întors cele 80.000 florenĭ dela „Silvania", — nu este greu de calculat.

Românii nu ar trebui sĕ lase, ca din productul lor alţii sĕ se îmbogăţéscă. Afle-se şi dintre ai noştri, carĭ sĕ adune ouĕ şi galiţe pentru esport, ér On. Redacţiunĭ ale „Gazetelor" nóstre sciricéscă după firme şi debuşeurĭ mai ales creştine la Budapesta, Viena, Berlin etc. spre a da inviaţiunile de lipsă, unde sĕ se adreseze ómenĭ de ai noştri, carĭ ar voi sĕ întreprindă un astfel de negoţ, ce se vede a fi atât de rentabil, ca punêndu-se în înţelegere cu atarĭ firme, sĕ scie şi sĕ pótă lifera direct. Băncile nóstre éräşĭ, sunt convins, că unor atarĭ întreprindĕtorĭ oneştĭ, le vor înlesni ajungerea scopului prin împrumuturĭ acordate.

Bărbaţĭ probaţĭ şi esperţĭ în acest fel de lucru vor binemerita înaintea publicului nostru, lămurind tóte laturile acestei cestiunĭ, la care numai ca laic a grăit:

Un preot.

Prietinĭ şi duşmanĭ.

II.

De multe-orĭ ne perdem prietinii pentru-că cerem dela ei lucrurĭ prea greu de împlinit, séu cer ei tot asemenea delă noi. Tot aşa sĕ întêmplă, când nu căutăm ocasiune cât mai des a renoi legăturile de prietiniă între noi şi ei. „*Ochii, carĭ nu se vĕd, se uită*". Iubirea, când nu cresce, scade. Când ne întâlnim cu ei póte că nu le dăm tot-déuna atenţiunea cuvenită, nu cu voia nóstră, ci din nebăgare de sémă. Ei vĕdênd acésta cred, că iubirea nóstră către ei s'a slăbit şi că aceea, care li-o arĕtăm acum, e numai prefăcută. Acestea de obiceiu la început numai sĕ gândesc şi forte rar orĭ mai târdiu sĕ şi spun, când adecă inima lor nu le mai póte răbda şi gura nu le mai póte tăcė fără a le da tóte pe faţă. Mai în tóte casurile acestea dragostea de amêndouĕ părţile sĕ rĕcesce şi legătura prietiniei se slăbesce.

Mai avem pe urmă şi prietinĭ ai némului, din fiiĭ sĕi. carĭ în faţă se dau de cei mai înflăcăraţĭ apărătorĭ ai lui, ér în dos şi pe ascuns îl vênd trădând ast-fel duşmanului cele mai delicate şi mai scumpe interese ale nóstre. Aceştia sunt renegaţĭ nedeclaraţĭ. Décă îi afli şi îi i-ai de scurt, ei cércă a sulimeni lucrul séu fapta lor, făcêndu-ne pe noi nepricepĕtorĭ, orĭ apoi sĕ duc cu totul la duşman şi lucréză şi pe ascuns şi făţiş împotriva nóstră.

Din acestea şi alte nenumĕrate pricinĭ este fórte greu sĕ-ţĭ afli un prietin adevĕrat, pentru-că nu sunt şi n'ai de unde lua. E fórte lesne sĕ afli unul prefăcut şi sĕ-l numescĭ prietin, pentru-că de aceştia se află destui şi cresc ca bureţii vara după plóie. Aceea ce sĕ numesce de comun prietinie, e numai un joc de cuvinte frumóse alcătuite fără socotélă şi nu are fundament trainic şi statornic.

Cei vechĭ diceau că *adevĕrata prietiniă este un suflet în douĕ trupurĭ.* Aceea ce simte unul sĕ simtă şi celalalt, aceea ce doresce el dela altul, sĕ facă şi el lui fără pregret, fără interes, ci condus numai de iubire curată şi sinceră.

Seneca în „*Linişteа sufletéscă*' dice despre prietiniă ast-fel: „Nimica n'are sĕ-ţĭ mulţăméscă într'atâta sufletul, ca o prietiniă gingaşă şi credinciósă. Cât de mare bucurie simţĭ, când poţĭ găsi o inimă pregătită, căreia sĕ-ţĭ poţĭ încredinţa în linişte tóte tainele tale, care sĕ fie mai îngăduitóre cu tine chiar decât tu însu-ţĭ, care sĕ-ţĭ aline grijile prin vorba ei plăcută, al cărei sfat sĕ te lămuréscă, a cărei veselie sĕ-ţĭ împrăştie măgnirea şi chiar a cărei vedere singură numai sĕ-ţĭ facă bucurie!"

Al. Gruber dice: „Prin prietinie înţeleg aceea legătură nobilă, care îşĭ are începutul în pornirea tainică şi stăruitóre a inimei de a iubi, al cărei punct de sprijinire se află în împĕrăţia minţii şi omenii concerninţĭ îl pórtă în lăuntrul lor. Ast-fel de inimĭ nu le cuprind legăturĭ pămêntescĭ, ci numai sufletele, căcĭ cele dintâiu sĕ rup prin depărtare şi sĕ pot schimba sub felurite influinţe. Cele din urmă însĕ lucréză cu atât mai puternic şi cu mai mare atragere, cu cât depărtarea e mai mare şi firele legăturii mai intinse... Aci nu sĕ iau în băgare de sémă banĭ, averĭ, vadă, viţă nobilă, ci numai cultivarea minţii şi mai ales a inimii. Acéstă pretiniă sĕ aséměnă unui jar aprins cu dogóre mare. Ni-

---

odată locul unde mama Paraschiva îşĭ dăduse ultima suflare. Rĕscoliră prin ladă şi dădură peste tot felul de amintirĭ triste. Pe la amédă de abia, eşiră din casă, îndreptându-se spre casa lui moş Niţă rotaru, care dădea ultimele loviturĭ de bardă pe o cruce mare de lemn pentru mormêntul Paraschivei. Gheorghe luà crucea în spinare şi plecà însoţit de Irina înspre grădina bisericei. In faţa mormêntului fù cuprins de un fior sguduitor. Tótă iubirea lui de copil se descărcà într'un plâns sfăşietor. Cădù în genunchĭ cu crucea lângă el. Cu fruntea lipită de ţerina mormêntului, şi cu ochii strînşĭ, căuta sĕ-şĭ aducă puternic în minte chipul mamei lui iubite şi a întregei lui copilării.

Par'c'o vedea cât era de chinuită şi cum plângea când a plecat el. Cât a suferit, când a rĕmas singură. Cum a murit pe laviţa aceea gólă. Picăturile de céră de pe colţul lădii, unde Irina i-a înfipt lumînarea de mort. Ochii ei holbaţĭ îngroziţĭ de durere, că nu-l vede pe el lângă patul ei de mórte; ér de-asupra tuturor acestor vedenii sfâşietóre, îi apărù de-odată chipul hîdos, şi ameninţător al grecului. O mână nevĕdută, cu ghiare ascuţite par'că-l apuca de spinare. Înfiorat sărì drept în picióre, uitându-se ameninţător îndĕrĕtul lui cu pumnii şi cu fălcile încleştate. Nu vĕdù nimic. Când îşĭ venĭ în fire, vĕdù pe Irina stând în cealaltă parte a mormêntului cu capul între mânĭ. Plângea....

Se isprăvise slujba de vecerniă. Vre-o douĕ babe eşiau smerite din pridvorul bisericei, îndreptându-se spre pórtă.

Gheorghe şi Irina, după-ce bătătoriră bine şi ultima pătură de pămênt în jurul crucei, înfipte la căpătâiul mormêntului, se depărtară repede pe cărăruşă, în vale spre sat. Lângă casa lui Sandu se despărţiră.

— Sĕ fii gata deséră, Irino. Viu în fundul grădinei sĕ te iau.... Mĕ duc la moş Şerban.

* * *

— Aicĭ Sandule!

— Ai venit de mult, Şerbane?

— Stau de cu seră aicĭ?

— Da Gheorghe unde-i?

— E ascuns în tufişul de dincolo de drum cu Dumitru şi Codău.

— Trebue sĕ fie aprópe miedul nopţii, Şerbane. Numai de nu ş'ar înşela Gheorghe.

— El mi-a spus, că nu se póte, trebue sĕ vie astă-séră.

— Da Manea şi cu Neculai unde-s?

— I-am trimes pe drum înainte sĕ ne dea de veste, când o audì ceva. Uite..... écă vine.

— Aicĭ Neculai!

Gheorghe şi cu Codău trec drumul.

— Nu se póte, moş Şerbane; inima îmĭ spune, că 'n o sĕ sosécsă acum.

— Ia tăceţĭ! strigà Codău, cu urechia lipită de pămênt. Aud tropot de cai în depărtare!

Toţĭ vîrîţĭ, care prin tufiş, carĭ prin şanţul de lângă drum, stau, ca chinuiţĭ de frigurĭ, cu gura crepată şi cu urechile aţintite spre sgomotul de tropot, care crescea din ce în ce mai tare.

Gheorghe eşi din şanţ tîrîndu-se pe brâncĭ, şi se culcà de-a curmedişul în mijlocul drumului mare.

Ca la vre-o douĕ-decĭ de paşĭ, caii simţind că e cineva în drum, începură a juca pe loc. Atrase atenţia lui Vasile vizitiul.

— Care e acolo? strigà Vasile.

Nicĭ un rĕspuns.

Caii se apropiau scurtându-şĭ pasul şi sforăind.

— Care e acolo mĕ? strigà din nou Vasile. Gheorghe se făcù că mormăesce ca un om beat. La cincĭ paşĭ de el, caii se opriră; ér Gheorghe sărì deodată drept în picióre apucându-i de zăbale.

De odată Şerban şi ceilalţĭ năvălesc, încunjurâud trăsura.

Cuconul Ieni, care durmia în trăsură, torcêndu-şĭ firul de aur al planurilor lui se

menea nu-i dă hrană, iubirea-l sus-ţine. Din sînul tainic al inimei sĕ dă jarului, ca din nimic, materiile nutritóre fără încetare şi flacării tot mai mare putere. Focul ei încăl-ḑesce, înveselesce, fericesce, bine-cuvêntă şi încuragiază, însĕ nicĭ nu arde, nicĭ nu se mistue prin trimiterea razelor sale, asemenea sórelui care nenutrindu-se pe sine vre-odată într'una încălḑesce şi varsă din sine: sănĕtate, prosperare, bucurie şi viaţă orĭ încătrău pĕtrund razele sale binefăcĕtóre“.

Pretinia trebue cultivată cu multă îngrijire ca şi o plantă nobilă. Când e frig, sĕ o acoperim şi sĕ o încălḑim, când e secetă sĕ o adăpăm, când e prea cald, sĕ o rĕcorim. Numai atuncĭ putem aştepta dela ea roduri nobile bune şi gustóse. Fără prietinĭ bunĭ, şi sincerĭ e fórte greu sĕ trăiescĭ în lumea acésta rece. Fără prietinĭ, lumea îţĭ pare o pustie fără marginĭ, în care sóre n'a lucit şi nicĭ o bucurie n'a zîmbit.

Numai omul bun, omul virtuos şi cu multă tărie morală e destoinic de a fi orĭ a deveni cui-va prietin adevĕrat, căcĭ numai virtutea şi iubirea curată sunt adevĕratul nutremênt al prieteniei.

Când sĕ imprietinesc cum-va, din întêmplare, cel cu virtute şi cu iubire cu cel fără virtute şi cu prefăcĕtorie, e ca şi când s'ar imprietini mielul cu lupul şi porumbelul cu uliul.

Cei rĕi, ca şi omiḑile prin grădinĭ, când sunt pomii plinĭ de florĭ orĭ de rodurĭ, caută pe orĭ-ce cale sĕ-i dobóre şi sĕ-i nimicéscă pe cei bunĭ şi virtuoşĭ. Când vĕd că nu pot, sĕ înverşunéză şi mai rĕu asupra celor bunĭ, căcĭ neputinţa de le face rĕu, le sfâşie inima.

Când vede iubitorul de mărire, pe cel încunjurat de onóre şi plin de însuşirĭ sufletescĭ nobile şi frumóse, când vede sumeţul şi fălosul pe cel plin de fapte bune, cel sburdalnic pe cel statornic, rĕutatea lui îl îndémnă într'una a-l da jos, a-l tăvăli prin tină, în sfêrşit a-i face orĭ-ce rĕu posibil, numai ca sĕ-l pótă scoborî din posiţiunea lui înaltă şi meritată, ca apoi pe ruinele lui sĕ se pótă ridica cel mişel.

Omenii cei bunĭ şi curaţi iubesc pe tot omul, deşi sbiciuesc tărăde legile şi greşélele lor. Cei rĕi nu iubesc pe nimenĭ şi nu pot fi prietini sincerĭ cu nimenĭ. De aceea nu nădăjduĭ nicĭ odată în viaţa ta la iubirea şi stima lor, căcĭ nu e cu putinţă a face în lume pe placul tuturor şi astfel a plăcé la toţĭ. Ba tocmai e spre lauda şi onórea ta că nu stai cu toţĭ în legăturĭ de prietiniă, ca sĕ nu ḑicĭ odată, că duşmanii te-au sfâşiat şi prietinii te-au mâncat.

Că ai mulţĭ duşmanĭ, sĕ te bucurĭ, dér'că ai mulţĭ prietinĭ, sĕ nu te mângăi. Mulţĭ duşmanĭ, mai ales pe carĭ nu i-ai vătĕmat cu nimic în persóna lor, sunt dovadă că ei au aflat ceva merit în tine, pe care ei nu-l au; că pe omul fără nicĭ un merit şi de nimic nu-l pizmuesce şi nu-l duşmănesce nimenĭ pe lume. Nimenĭ nu aruncă cu sburăturĭ în pomii păduretĭ şi în cei fără rodurĭ, ci numai în cei încărcaţĭ de fructe nobile, bune şi gustóse, şi nu în cei piticĭ, ci în cei înalţĭ, în carĭ nu ajung şi nu se pot sui. Cei bunĭ nu dau nicĭ odată în cei rĕi, ci tot-déuna cei rĕi în ce-i bunĭ. Décă sbiciuesc câte-odată cei bunĭ pe cei rĕi, nu-i sbiciuesc pe ei, ci faptele lor: cu nobilul scop de a-i îndrepta şi de a-i porni ast-fel pe calea adevĕrului în folosul lor propriu bine înţeles.

POVEŢE.

Un medicament contra căderei pĕrului se ḑice, că ar fi cépa roşie. Se i-au mai multe cepe roşii, se sdrobesc şi se storc printr'o cârpă fină. Zéma dobândită pe acéstă cale se amestecă cu puţin cognac şi apoi se frécă piela capului.

*

Făina de cartofĭ este un mijloc bun pentru a a scóte petele din haine. Décă haina pătată este de mĕtase, atuncĭ pe un petec de vată se pune făină de cartofĭ şi cu acésta se frécă locul pătat; décă însĕ stofa este de lână, atuncĭ mai întâiu se presară făină de cartofĭ pe locul pătat, se lasă sĕ stea mai mult astfel şi numai mai târḑiu se frécă.

MULTE ŞI DE TOTE.

Cum se transpórtă ceaiul?

Gazeta „Sib. Westn.“ publică unele date interesaute despre modul, cum se transpórtă ceaiul ruso-chines, bine cunoscut şi la noi în comerciŭ, de pe câmpurile, unde se cultivă.

Se formézâ o caravană întrégă, care constă de comun din 50—70 săuii, ér câte odată din 200—300 sănii. Cam de obiceiŭ pe fie-care sania se încarcă câte 5 balurĭ de ceai, carĭ sunt împachetate în piei de bou, şi cântăresc dela 50—80 kilograme. O grupă de cincĭ sănii este trasă de un cal şi după fie-care grupă la sania din urmă este legată o sarcină de fên, şi o cantitate de ovĕs, care servesce ca nutremênt pentru calul, ce trage următórea grupă de sănii.

Prin acéstă metodă caravana n'are lipsă sĕ facă pause pentru a hrăni caii. Numai calul dinainte, care se înţelege nu póte avé ce sĕ mănânce, trebue din când în când schimbat cu altul. Prin sate caravanele se opresc numai câte 2—3 óre, pentru a înlocui caii obosiţĭ. Ómenii, carĭ conduc caravanele dorm pe sănii, cu tóte că frigul este adese-orĭ şi 40 de grade sub zero.

Acest transport de ceai peste Siberia durézâ aprópe un an şi e mirare, cum de nu transpórtă ceaiul pe mare, pe unde în timp de 7 sĕptĕmânĭ ajunge un transport din China la Odessa. Causa este, că vama ceaiului importat în Rusia este fórte mare, astfel că mai bine se plătesce acest import anevoios.

*

Căsĕtoria la Tibetanĭ

Când un Tibetan ia în căsĕtoriă pe fata cea mai mare dint'ro familiă, cu acésta el capătă pe tóte fetele acelei familii; décă însĕ ia pe a doua fată din familiă, atuncĭ capĕtă şi pe celelalte mai tinere surorĭ, ce-i urméză ei. Fraţii mirelui încă au drept asupra miresei şi a surorilor ei. Décă móre soţul, atuncĭ femeile lui le capĕtă fraţii sĕi.

Curióse sunt la Tibetanĭ şi obiceiurile dela logodne şi cununii. Décă voiesce un tinĕr se peţéscă o fată, atuncĭ tinĕrul intră mai întâiŭ în înţelegere cu tatăl fetei şi, décă acesta se învoesce, atuncĭ se aranjézâ o întêlnire a familiilor interesate. După câteva ceremonii obicĭnuite, mirele pune pe capul alesei sale o bucată de unt în formă conică, ér fata încă face asemenea. Prin asta părechia se consideră ca cununată.

CĂLINDARUL PLUGARULU
pe anul visect 1900.
se află de vêndare la
Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competinţele de timbre, mĕsurile metrice, tĕrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţera ungurésca şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şi feréscă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Călendarul sĕptĕmânei.

MARTIE. are 31 ḑile. GERMĔNAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	12 C. p. Teofan Ev.	25 **Lătar. Bunav.**
Lunĭ	13 C. păr. Nicefor	26 Emanuil.
Marţĭ	14 C. Benedic. şi Al.	27 Hubert
Merc.	15 Sf. Mrt. Agapiu	28 Malchus
Joi.	16 Sf. m. Saviu Papa	29 Eustachius
Viner	17 Alexa	30 Guido
Sâm.	18 S. Ciril Aep. Ier.	31 Amos Pr.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 23 Martie 1900

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	—
„	Grâu mijlociu . .	11	60
„	Grâu mai slab . .	11	20
„	Grâu amesteoat . .	9	60
„	Sĕcară frumósă . .	7	40
„	Sĕcară mijlocia . .	7	—
„	Orz frumos . .	6	80
„	Orz mijlociu . . .	6	40
„	Ovĕs frumos . . .	5	—
„	Ovĕs mijlociu .	4	60
„	Cucuruz	8	40
„	Mălaiu	8	20
„	Mazăre	14	20
„	Linte	18	40
„	Fasole	9	40
„	Sĕmênţă de in . .	22	—
„	Sĕmênţă de cânepă	8	40
„	Cartofĭ	1	90
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	96
„	Carne de berbece . .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	50	—
„	Seu de vită topit .	72	—

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	19.—
Argint român.	Cump.	18.60	Vênd.	18.70
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

---

vĕḑù de-odată încunjurat din tóte părţile. Voì sĕ pună mâna pe carabina de lângă el, dér Codău apucându-l de braţ, îi paralisa orĭ-ce mişcare.

— Cine sunteţĭ?... Ce voiţĭ?.... striga restit cuconu Ieni.

— Noi suntem! îi rĕspunse Şerban cu ton hotărît. Voim dreptate!

Cuconu Ieni îngrozit, voì sĕ scape, sbătêndu-se în mânile lui Codău şi strigând vizitiului sĕ dea biciŭ cailor. Vizitiul încercà, dér Sandu se repedì spre capra trăsurei şi apucându-l de gulerul sumanului, îl rostogolì în şanţul de lângă drum.

Cuconul Ieni se sbătea desperat; mai făcù o ultimă încercare, dér o lovitură grósnică de pumn aplicată de Codău la tîmplă, îl ameţì de tot. La lumina stelelor, se dărì tăişul unui topor, fulgerând de-asupra trăsurei . . . .

Gheorghe dădù drumul cailor, care o porniră în trapul cel mare înspre pórta satului . . . .

Vasile vizitiul, furişindu-se încet din şanţ, se făcù nevĕdut . . . .

Sandu, Dumitru şi Neculai, mai slabĭ de fire, începură sĕ tremure, gândindu-se la grozăvia ce au sĕvêrşit. Priveau nedumeriţĭ şi îngroziţĭ în jurul lor, nesciind încătro sĕ fugă.

— Ce ne facem acu, Şerbane?... unde ne ducem?... Dómne iértă-ne!...

Numai Codău, flăcăul cel voinic şi singuratec, plecà liniştit spre bordeiul lui din sat, cu toporul pe umĕr.

Moş Şerban cu faţa îmbătrânită încă cu o vieţă de om, se lăsà sĕ se odihnéscă în şanţul din marginea drumului. Simţea că 'i se tăia piciórele. I-se părea, că o sĕ-şĭ dea aicĭ ultima lui suflare.

Cu genunchii rădimaţĭ de malul şanţului, cu faţa întórsă înspre rĕsărit şi cu mânile întinse cătră ceriŭ se ruga:

Îndurare Dómne!.... Iértă-ne!.... N'am voit sĕ facem mórte de om.... A fost mai pre sus de răbdarea nóstră!.... Tu, care scii dreptatea sfântă, nu ne urgisì! Îndurare!... Iértă-ne....

Şerban îşĭ luà faţa între mânĭ şi căḑù mototol în şanţ.

Sandu şi ceilalţĭ începură a se îndepărta de drum, furişindu-se prin tufiş spre pădure. Fie-care apuca încătrău îl ducea piciórele, întrebându-se cu grózâ la fie-care moment: acu ce mĕ fac eu?... Unde mĕ duc?...

Gheorghe dispăruse deja înspre pórta satului. Încunjurà satul, furişindu-se pe din deal, şi ajunse în drépta grădinei, unde îl aştepta Irina.

— Aicĭ, Gheorghe! strigà ea.

— Eşĭ Irino!... Sĕ fugim!

Irina cu o părechiă de desagĭ în mână, sărì pîrleazul prin fundul grădinei. Amêndoi o luară, tăcuţĭ, spre zarea délului.

— Privesce, Gheorghe! arătà Irina. Uite, ard stogurile cu fên de lângă sălcii!

În vale, spre sălcii, stogurile cu fên, încolţite de para focului, păreau ca nisce monştri uriaşĭ, carĭ rînjeau cu gurĭ de foc, ér din vêrful lor norĭ negri de fum se încolătăceau înspăimântător ca nisce bălaurĭ, pierdêndu-se în vĕzduh . . . .
. . . .

Se crepa de ḑiuă. Lumina paşnică a ḑorilor alunga din ce în ce mai departe în vĕzduh vêntul cel rĕu, demonul ce chinuise în nóptea aceea tótă valea satului. Ér pe ḑarea dealului despre sat, Gheorghe şi Irina cu desagii la spate şi cu tot ce aveau mai bun, pe ei, dispăreau ca două nălucĭ. . .
. . . .

Lumina ḑorilor năvălea din ce în ce mai tare, înseninând tótă valea.

Ionel ciobănelul, care stătuse tótă nóptea cu oile la păscut, privea cu sfinţeniă când ḑorile tainice, când luceafĕrul, fermecător de luminos. Aşeḑat la pămênt cu spatele răḑimat de trunchiul unui stejar îşĭ cânta din trişca lui un dor, care pe ḑi ce mergea, crescea tot mai mare: dorul de Irina.

Păsărelele, învioşate de primele raḑe ale sórelui, sburau din creangă în creangă, ducêndu-se cu ciripitul lor drăgălaş şi fraged, ér pajiştea înverḑită, presărată cu rouă, sclipea în bătaia razelor ca o mantie cusută cu petri scumpe. Se anunţă o ḑi aşa de frumósă! Era atâta sănĕtate şi linişte în natură!

(Noua Revistă Română).

P. B.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.10
Renta de corône ung. 4%	93.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurî rurale ungare 4%	93.10
Bonurî rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	164.25
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.60
Renta de argint austr.	99.25
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.30
Losurî din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	127.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	187.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	235.10
Napoleondorî	19.29
Mărcî imperiale germane	118.70
London vista	243.—
Paris vista	96.43
Rente de corône austr. 4%	99.50
Note italiene.	90.20

Cursul losurilor private

din 12 Martie 1900

	cump.	vinde
Basilica	13 —	14 —
Credit	396.50	398.10
Clary 40 fl. m. c.	131 —	132.50
Navig. pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	65 —	67.—
Krakau	62.—	63.—
Laibach	50 —	51.—
Buda	134 —	136.
Palffy	131 25	132 25
Crucea roşie austr.	42 50	43 50
dto ung.	22 20	23.20
dto ital.	—	—.—
Rudolf	66 —	68.
Salm	172.50	174 50
Salzburg	58 —	60.
St. Genois	180 —	182.—
Stanislau	130 —	—.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	178 —	184.
dto 4% 50	80.—	.—
Waldstein	178.—	184.—
dto de 10 franci	—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Nr. 2227—1900.

Escriere de oferte.

In **29 Martie a. c. înainte de prânz la 9 óre** se vor închiria la oficiul orăşănesc economic pe cale de oferte casele orăşenescî din strada Fortăreţei nr 47, strada Porţii nr. 18, Têrgul cailor nr. 18, cârciumile orăşănescî din Dêrste şi din Timişul de jos şi de sus.

Condiţiunile de oferte şi contractuale se află în decursul órelor de oficiu înainte de prânz spre examinare din partea fie-cărui.

Casele orăşănescî strada Fortăreţei nr. 47, strada Porţii nr. 18 şi Têrgul cailor nr. 18 *se închiriéză pe periodul din 29 Septembre 1900, până în 29 Septembre 1903;* cârciumile suamintite *pe timpul din 31 Decemvre 1900 până în 29 Septemvre 1903.*

Ofertele provêdute cu timbru de 1 corónă, cu vadiu de 10% sigilate, au de a se aşterne cel mult **până în 29 Martie a. c** înainte de prânz la 9 óre conducĕtorului oficiului orăşănesc economic, D-lui senator **Oscar Alesius,** de óre-ce acele mai târdiu aşternute nu se vor lua în consideraţiune.

Ofertele au să conţină declaraţiunea, cum că condiţiunile de oferte şi acele contractuale 'i sunt cunoscute şi că se supune necondiţionat.

Tot-deodată este de a se aminti în ofert numele şi locuinţa oferentului şi chiria anuală în cifre şi litere.

Braşov, în 1 Martie 1900

895,2—2 **Magistratul orăşenesc.**

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**